

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

Кам'янець-Подільський національний університет

імені Івана Огієнка

ЗВІТ

ПРО РОБОТУ ЦЕНТРУ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ПОДІЛЛЯ

ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ ПРИ

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ

УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

ЗА 2024 РІК

Кам'янець-Подільський

2025

ВСТУП

1 червня 2025 року виповниться 30 років з часу заснування Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. З того часу і до 8 листопада 2022 р. цей авторитетний науковий осередок очолював доктор історичних наук, професор, академік Української академії історичних наук Лев Васильович Баженов. Він відіграв вирішальну роль у його становленні та розвитку, упродовж 27 років спрямовував діяльність його членів на глибше пізнання історії рідного краю, створення добротних наукових праць, що стосувалися різних аспектів минувшини. В процесі роботи до складу Центру залучали відомих істориків, викладачів вишів, молодих, перспективних дослідників, які вводили в науковий обіг нові документальні джерела, що значно поглиблювало знання про різні аспекти історії Поділля, сприяло появі нових наукових праць. За весь період існування Центру його співробітники опублікували понад 5 тис. праць, зокрема 90 монографій, 292 наукових, документальних і науково-документальних збірники, сприяли підготовці майже 40 дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата історичних наук, а також доктора філософії в галузі історії та археології. За участю Центру проведено 225 міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових (науково-практичних) конференцій.

Про заснування, діяльність, досягнення і невирішені проблеми Центру ґрунтовно з'ясовано у низці досліджень Л.В.Баженова – «Центр дослідження історії Поділля: наукова та організаційна діяльність на базі історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (*Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня „Рута”», 2018. Т.25. С.581-601*); «В ім'я української історичної науки та поділлєзнавства. До 25-річчя діяльності Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана

Огієнка» (*Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2020. Т.30: До 70-річчя від дня народження академіка Валерія Смоля. С.82-99*); В ім'я історичної науки та поділлєзнавства (25 років поступу Центру Дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка)» (у співавторстві з С.Е.Баженовою) (*Матеріали XVI Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції. [Присвяч. 55-річчю проведення першої Подільської історико-краєзнавчої конференції, 25-річчю діяльності Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при К-ПНУ імені Івана Огієнка]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня „Рута”», 2020. С.16-27*).

У 2020 р. професор А.Г.Філінюк опублікував статтю «Лев Баженов – фундатор і керівник Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України» (*Матеріали XVI Подільської історико-краєзнавчої конференції. Кам'янець-Подільський, 2020. С.39-45*), у якій ґрунтовно висвітлив роль Л.В.Баженова у заснуванні та забезпеченні діяльності Центру.

Після смерті Л.В.Баженова Центр дослідження історії Поділля разом з співорганізаторами (*Хмельницькою обласною військовою адміністрацією, Хмельницькими обласною та міською радами, Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка, Хмельницькою обласно. Організацією НСКУ та іншими*) провів всеукраїнську науково-практичну конференцію «Перші краєзнавчі читання в пам'ять професора Лева Баженова», яка відбулася 2 червня 2023 р. Про діяльність вченого йшлося у 11 виголошених на читаннях ґрунтовних доповідях, які пролили світло на різні етапи його життя і діяльності, а також підсумували освітню, науково-дослідну, науково-організаційну та широку громадську діяльність вченого упродовж 53 років роботи на історичному факультеті.

Словом, перший керівник Центру, який був і його вельми активним літописцем, не забутий на Хмельниччині, пам'ять про нього продовжує

надихати діючих наукових співробітників цього знаного науково-дослідного осередку на вирішення його раніш сформульованих і новітніх завдань щодо дослідження історії подільського краю, створення нових регіональних праць, зокрема і фундаментальних. На його честь Хмельницька обласна організація НСКУ заснувала медаль Лева Баженова, яким нагороджується найбільш активні вчені, вклад яких в поділлязнавство визнаний упродовж тривалого часу. У жовтні 2024 р. таку нагороду серед перших лауреатів отримав заступник керівника Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка докторісторичних наук, професор, академік УАІН Віктор Степанович Прокопчук.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

В умовах реалізації курсу Української держави на об'єднання державних університетів у 2023-2024 рр. виникла серйозна проблема щодо долі одного із засновників Центру – Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (МОН України увело його до плану оптимізації разом із Подільським державним університетом, який працює у Кам'янці-Подільському). Заплановане на травень 2024 р. об'єднання цих закладів вищої освіти не відбулося з якихось причин. Тепер достеменно відомо, що воно перенесено на першу половину 2025 р. (орієнтовна назва майбутнього вишу «Кам'янець-Подільська державна академія імені Івана Огієнка»). У зв'язку з цим розроблене «Положення про Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» не буде відповідати найближчим реаліям. У зв'язку з цим обов'язково визріє питання про юридичну заміну одного із засновників Центру. Крім того, необхідно буде внести зміни і до Положення, яким упродовж тривалого часу буде послуговуватися цей науковий осередок.

Це питання обговорювалося на засіданні вченої ради Центру 15 жовтня 2024 р. (протокол №7). Практично одногolosно присутні висловилися за те, щоб продовжити послуговуватися раніш затвердженим Статутом, а Положення про Центр подати на затвердження вченій раді того закладу вищої освіти, який появиться після проведення оптимізації обох університетів у Кам'янці-Подільському. Тож керівництво Центру очікує запланованої зміни, а вже тоді буде діяти відповідно до нової ситуації.

Одним із важливих оргпитань стало внесення змін до персонального складу наукових співробітників осередку. Воно було продиктовано двома важливими причинами. По-перше, кілька наукових співробітників, через важкі хвороби, на жаль, пішли із життя. Йдеться про старших наукових співробітників Береку Віктора Євгенович, Будзея Олега Васильовича і Кузіню Бориса Станіславовича, які упродовж року з об'єктивних пичин не могли сповна працювати як дослідники-поділлезнавці. Після їх смерті кількість працівників зменшилася. По-друге, враховуючи той факт, що не всі наукові співробітники, які поєднують виконання своїх обов'язків із заслуженим відпочинком, виявляють належну активність щодо виконання плану наукової роботи Центру, постало питання про поповнення складу осередку новими науковцями. У зв'язку з цим було проведено відповідну роботу серед тих, хто з року в рік займається науково-краєзнавчою роботою і має значні публікаційні досягнення. Окремих з них запросили до членства у нашому Центрі. Так, старшим науковим співробітником прийнято Неприцького Олександра Анатолійовича, кандидата історичних наук, доцента Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; науковим співробітником – його колегу Жмуд Наталку Вікторівну, кандидата історичних наук, доцента, а молодшим науковими співробітником - Мурашову Ольгу Петрівну, кандидата історичних наук, старшого викладача того ж вишу; ряди наукових співробітників поповнили Муляр Анатолій Петрович, кандидат історичних наук, доцент Хмельницького університету економіки і підприємництва, Соловей Микола Васильович, кандидат

педагогічних наук, доцент Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти; молодшими науковими співробітниками стали Байдич Олександр Васильович, краєзнавець (колишній директор школи і вчитель історії) зі с. Кузьмин Хмельницького району, Григоришин Оксана Йосипівна, кандидат історичних наук, доцент Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Щур Сергій Анатолійович, кандидат історичних наук, заступник начальника відділу Городоцької міської ради Хмельницького району Хмельницької області, Чабан Катерина Анатоліївна, директорка Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, Говорун Валентин Давидович, учитель-методист Хмельницького ліцею №16 ім. В.Козубняка (усі вони затверджені на засіданні вченої ради Центру 27 листопада 2024 року (протокол №8). Таким чином, залучення до роботи нових науковців призвело до збільшення загальної кількості працівників осередку до 144 осіб. Одним із завдань на новий науковий рік стане виготовлення посвідчень новим членам Центру.

Під час роботи над цим звітом (початок 2025 року) науковий загал Центру зазнав великих втрат – несподівано пішли із життя доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії Кам'янець-Подільського національного університету, академік Української Академії історичних наук Валерій Степанович Степанков та доктор історичних наук, професор, президент Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту Юрій Васильович Телячий (на сьогодні Центр об'єднує 142 особи).

Важливим заходом у звітному році стало повернення вилученої керівництвом вишу бібліотеки Центру в його постійне приміщення. Тож загальна чисельність документів фонду на кінець 2024 р., враховуючи і 85 одиниць, отриманих упродовж року від учасників акції «Подаруй Центру поділлєзнавчу книгу!», нині становить 1258 примірників (монографії, книжки-нарис, збірники статей, конференційні збірники, біобібліографічні видання, брошури тощо). Над цим керівництвом осередку буде працювати і надалі.

Для поширення інформації про діяльність Центру на сайті історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка створено постійну рубрику «Центр дослідження історії Поділля», на якому розміщено історичну довідку про цей науковий осередок, звіт про його роботу за 2023 рік, інші корисні матеріали. Цей крок сприяє значному поширенню інформації про діяльність нашого осередку.

II. ЦІЛЬОВІ НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ ТА ЇХ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ

Упродовж 2024 р. керівництво Центру та відділів/підвідділів, відповідно до плану роботи, входило до складу тих чи тих організаційних комітетів різних наукових форумів, які проводилися на території подільських областей. Так, 1 березня 2024 р. на базі Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту було проведено науково-практичну конференцію «Хмельниччина в умовах війни росії проти України» (членами оргкомітету були заступники керівника Центра доктор історичних наук, професор, академік УАІН В.С.Прокопчук і доктор історичних наук, професор, академік НАВОУ О.Б.Комарніцький).

18 квітня в Кам'янці-Подільському відбулася IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Суспільні трансформації на Поділлі наприкінці XVIII – на початку XX ст.». В оргкомітеті зі скликання цього форуму працювали керівник Центру доктор історичних наук, професор, академік УАІН О.М.Завальнюк і заступник керівника доктор історичних наук, професор, академік НАВОУ О.Б.Комарніцький. 12 квітня на базі Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії проведено I Всеукраїнську міждисциплінарну науково-практичну конференцію «Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура». До складу оргкомітету цього форуму увійшли: керівник Центру - О.М.Завальнюк, головний

науковий співробітник - доктор історичних наук, професор Ю.В.Телячий, старші наукові співробітники - В.Р.Адамський, Ю.І.Блажевич, С.М.Єсюнін.

26 липня у м. Хмельницькому відбулася всеукраїнська науково-практична конференція «Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України», присвячена 80-річчю від дня народження доктора історичних наук, професора Віктора Степановича Прокопчука (членами оргкомітету цього форуму стали керівник Центру О.М.Завальнюк, його заступник – О.Б.Комарніцький).

18 жовтня у м. Деражня провели всеукраїнську науково-практичну конференцію «Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик, краєзнавець, релігійний і громадський діяч», присвячена 165-й річниці від дня народження цього діяча. До оргкомітету цього форуму було введено керівника Центру О.М.Завальнюка та його заступника доктора історичних наук, професора, академіка УАІН В.С.Прокопчука.

25 жовтня у м. Городок відбулася I всеукраїнська науково-практична конференція «Історія міст і сіл Хмельниччини». До оргкомітету форуму увійшли керівник Центру і оба його заступники – В.С.Прокопчук і О.Б.Комарніцький. Крім того, О.М.Завальнюк і В.С.Прокопчук працювали в оргкомітеті регіональної наукової історико-краєзнавчої конференції «Зукупне в історії краю» (сmt Закупне Кам'янець-Подільського району Хмельницької області).

Чимало наукових співробітників Центру (В.Р.Адамський, В.В.Войтович, С.Д.Гальчак, А.Л.Глушковецький, Ю.А.Зінько, Т.Р.Кароева, О.А.Коляструк, С.В.Маркова, А.Ю.Матвеев, О.А.Мельничук, І.М.Романюк, Ю.С.Степанчук та ін.) входили до складу оргкомітетів різних наукових конференцій, що відбулися в подільських містах упродовж звітного року, в окремих випадках очолювали їх (О.А.Мельничук, С.А.Копилов, Ю.В.Телячий).

Керівники і наукові співробітники Центру докладали чимало зусиль для редагування матеріалів зазначених конференцій, які згодом були

опубліковані як збірники на електронних та паперових носіях. У цьому плані відзначилися: В.Р.Адамський, К.М.Бурдуваліс, А.В.Войцехівський, С.Д.Гальчак, С.М.Єсюнін, О.М.Завальнюк, Ю.А.Зінько, С.С.Калуцький, Т.Р.Кароєва, О.А.Коляструк, О.Б.Комарніцький, В.Д.Коцюк, П.М.Кравченко, О.І.Криворучко, В.С.Прокопчук, І.М.Романюк, Ю.С.Степанчук, Ю.В.Телячий, В.А.Тучинський.

Наукові співробітники Центру В.Р.Адамський, К.М.Бурдуваліс, Л.М.Левандовська, В.М.Островий і С.О.Семенчук брали участь у редагуванні матеріалів І всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції «Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю».

Важливою формою роботи стало залучення працівників Центру до видання відомого в краї науково-краєзнавчого збірника «Краєзнавець Хмельниччини» (у 2024 р. вийшли у світ 17, 18 і 19 випуски цього друкованого органу Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України). У складі його редколегії працюють керівники Центру – О.М.Завальнюк, О.Б.Комарніцький, В.С.Прокопчук, а також наукові співробітники – В.Р.Адамський, В.Г.Байдич, Ю.І.Блажевич, С.М.Єсюнін, О.Г.Погорілець, Ю.В.Телячий, Ю.А.Хоптяр, К.А.Чабан. Науковці Центру: В.Г.Байдич, К.М.Бурдуваліс, В.В.Галатир, А.Л.Глушковецький, О.М.Завальнюк, С.А.Копилов, О.Б.Комарніцький, О.Г.Погорілець, Ю.В.Телячий, О.М.Федьков та А.Г.Філінюк у складі редколегії забезпечили вихід у світ «Вісника Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина» (2024, №1(10)).

Група наукових співробітників Центру (В.Г.Байдич, Ю.І.Блажевич, В.М.Ільїнський, О.Г.Погорілець, Ю.В.Телячий), які живуть і працюють у м. Хмельницькому, продовжили роботу із забезпечення виходу у світ періодичного науково-краєзнавчого збірника «Хмельницькі краєзнавчі студії». Упродовж року вийшло 4 випуски – 41, 42, 43, 44, які були

рекомендовані до друку вченою радою Центру дослідження історії Поділля (протоколи №1, 4, 7, 9).

Зазначені заходи за кількісними показниками поступаються тим, які Центр здійснював у довоєнний період життя України, зокрема у 2020-2021 рр. Це пояснюється різними причинами, зокрема зменшенням публікаційної активності подільських університетів (наприклад, у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка через фінансові труднощі перестали виходити у світ такі щорічні наукові збірники, як «Освіта, наука і культура на Поділлі» (вихід припинився після 25-го тому) і «Вісник Кам'янець-Подільського національного українського університету імені Івана Огієнка. Історичні науки», який мав постійну рубрику «Проблеми регіональної історії» (останнім вийшов 14-й випуск у 2021 р.). На початку 2025 р. досягнуто домовленості з адміністрацією вишу про відновлення «Вісника». Його редколегія, яку очолює професор А.Г.Філінюк, розпочала збір авторських матеріалів для редагування та перевірку на наукову добросесність.

З початку 2024 р. фахове видання з історії та археології «Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки» (вийшло 42 томи), рішенням Національної ради з питань телебачення і радіомовлення від 18 січня 2024 р. (протокол №2), отримало іншу періодичність – замість чотириразового випуску на рік практикується триразовий, що спричинило зменшення загальної кількості опублікованих наукових праць. У цьому виданні упродовж року опубліковано кілька статей з історії Подільського краю та його діячів.

Певну увагу поділезнавчій тематиці приділяє ще одне видання категорії В «Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія історія», про що засвідують опубліковані тут у 2024 р. авторські матеріали.

III. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА: ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ

У звітному році головним завданням Центру була організація різноманітної, змістовної і результативної науково-дослідної роботи з історичного поділлязнавства, з обов'язковим друком різного за обсягом праць із широкого хронологічного періоду – від найдавніших часів до сьогодення. Як свідчить додаток 2 до цього звіту, за 2024 р. наукові співробітники опублікували 350 наукових праць, з-поміж яких виділяються монографії: В.А.Адамського («Подільська „Просвіта” в імперську добу: Дослідження. Документи. Матеріали»), С.В.Говоруна («Комплексне краєзнавче дослідження населених пунктів Старокостянтинівщини Хмельницького району»), В.С.Прокопчука й О.Б.Айвазян («Бібліотечна справа на Хмельниччині (1920-1923)»), В.С.Прокопчука й Б.М. Пентюка («Славетні подоляни з духовного стану: персоналії»), А.М. Трембіцького («Андрій Дембіцький (1829-1905): етнограф, фольклорист»). К.В.Завальнюка і В.П.Рекрута («Державний архів Вінницької області у документах епохи») і К.О. Гурської («Новокостянтинівщина над Бугом»).

Для шкільної аудиторії корисними будуть такі праці: «Пам'яткоохоронна робота в закладах загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник» (В.С.Прокопчук, А.П.Гриценко), «Кам'янець-місто трьох магістратів: науково-популярне видання»(А.Ю.Хоптяр та ін.).

У масі наукової продукції Центру за 2024 р. виділяються статті, опубліковані у різних періодичних і разових виданнях: 1)збірниках категорії В («Емінак», «Краєзнавство», «Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки», «Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія історія», «Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія історична та філологічна», «Вісник науки та освіти», «Актуальні питання в сучасній науці. Серія історія та археологія», «Гуманітарні студії: історія та

педагогіка»), 2)збірниках (журналах) категорії С («Осягаючи модерність. Студії та матеріали на пошану Олександра Реєнта», «Наукові праці Кам'янець-Подільського державного музею-заповідника», «Хмельницькі краєзнавчі студії», «Краєзнавець Хмельниччини», «Вісник Державного архіву Хмельницької області „Подільська старовина”», «День соборності України», «Праці Хмельницького церковно-історичного товариства», «Вісник історичного факультету [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]», «Вишкіл вищої та фахової передвищої інклюзивної освіти», «Консенсус», «Глухівські історико-філософські читання»), 3)матеріалах низки всеукраїнських і регіональних наукових і науково-практичних конференцій («Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 65 років самоврядування у Кам'янці-Подільському», «Шевченко в полікультурному просторі», «Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал», «Від аристократії до еліти: домодерні та модерні ідентичності, ієрархії та середовища правлячої верстви», «Історія міст і сіл Хмельниччини», «Постать Степана Руданського в контексті регіональної культури: до 190-річчя від дня народження українського поета-класика, перекладача, фольклориста, лікаря, громадського діяча», «Хмельниччина в умовах війни росії проти України», «Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю», «Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців» (до 80-річчя доктора історичних наук, професора Віктора Степановича Прокопчука), «Юхим (Євфимій) Сіцинський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч» (до 165-річчя від дня народження), «Звітна наукова конференція викладчів, докторантів і аспірантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка», «XXXVI Вінницька всеукраїнська наукова історико-краєзнавча конференція», «Закупне в історії краю», «Шляхетна Україна». «Путильські читання»). Отже, працівники Центру публікували результати своїх досліджень у 34 збірниках статей,

більшість яких вийшли у світ за результатами проведених наукових (науково-практичних) конференцій.

Опубліковані статті стосуються різних тематичних напрямків і періодів: 1)джерелознавство та історіографія (58 публікацій); 2)давня і ранньомодерна історія Поділля (34); 3) модерна історія регіону (30); 4)новітня історія Поділля (1914-2021 рр.) (87); 5)край в умовах повномасштабної російсько-української війни (2022-2023 рр.) (22); 6)персоналії (100). Щодо першої групи, то представлені тут публікації присвячено таким основним питанням: 1)дохристиянські пам'ятки, античні монети, унікальні археологічні артефакти (С.Семенчук, О.Бакалець, В.Гуцал), 2)зарубіжні джерела про Поділля XVI-XVIII ст. (С.В.Трубчанінов), 3)середньовічні замки (О.Кохановський, Л.Левандовська), 4) джерела про Магдебурзьке право та його вплив на суспільство (В.Пагор, С.Гальчак, А.Задорожнюк, А.Лисий), 5)люстрації, інвентарі, акти (актові книги), карти Летичівського староства XVIII ст., метричні книги Летичівського костелу XIX ст. (С.А.Коржик), 6)печатки і фотографії (О.Погорілець, І.Западенко, А.Задорожнюк), 7)опубліковані та архівні писемні джерела про окремі населені пункти, мікрорегіони, освіту, родоводи, постаті, побут, звичаї (К.Бурдуваліс, Ю.Олійник, А.Лисий, А.Філінюк, М.Олійник, О.Григоренко, В.Прокопчук, Б.Пентюк, К.Завальнюк, К.Гурська, С.Єсюнін), 8)археологічні, історичні та літературні праці про Поділля та його діячів (К.Завальнюк, А.Михайлик, О.Григоренко, С.Коржик, В.Адамський, В.Галатир), 9)архівні і мемуарні джерела про передумови та події Української революції 1917-1921 рр. в регіоні (В.Р.Адамський, О.Кравчук, С.Олійник), 10) джерела та історіографія доби НЕПу та Голодомору 1932-1933 рр. (І.Романюк, Ю.Телячий), 11)преса періоду Другої світової війни, злочини проти людяності (А.Войнаровський, О.Погорілець, В.Байдич), 12)архівні документи та усні свідчення про педагогічні кадри і шкільне життя радянської доби (М.Соловей, В.Прокопчук).

У наступній групі представлені результати досліджень, що висвітлюють такі питання регіональної історії: 1) дослідження археологічних пам'яток різних епох (В.Гуцал, В.Косаківський, С.Маркова), 2) первісні спільноти у басейні Дністра (Й.Осецький), 3) обіг римських монет (О.Бакалець), 4) гончарні вироби трипільської культури (Л.Сонячна, А.Трембіцький), 5) давня, ранньомодерна/модерна історія окремих населених пунктів та їх герби, палаци, маєтки, церкви і фортифікаційні споруди, територіальні ключі, економіка, управління, соціальна сфера, культивування кави у Кам'янці-Подільському, шляхетні традиції, топоніми (О.Кохановський, А.Матвеев, В.Коцюк, С.Коржик, П.Нечитайло, С.Єсюнін, О.Григоренко, С.Калуцький, А.Задорожнюк, А.Задорожнюк, А.Філінюк, А.Трембіцький, А.Хоптяр, О.Погорілець, І.Западенко, С.Шпаковський, Ю.Блажевич, Ю.Хоптяр, А.Хоптяр, В.Говорун), 6) події визвольної війни середини XVII ст. (В.Степанков).

Статті з модерної історії краю висвітлюють різні питання, зокрема: 1) палацове мистецтво окремих населених пунктів (В.Тучинський, А.Матвеев, В.Коцюк), 2) адміністративно-територіальний устрій Заславщини (А.Михайлик), 3) землеволодіння окремих мікрорегіонів (О.Байдич), 4) стан подільського прикордоння (А.Філінюк), 5) доля польської освіти (В.Кундельський), 6) стан римокатолицької церкви (Ю.Блажевич), 7) життя окремих шляхетних родин (Ю.Хоптяр, А.Хоптяр, 8) соціально-економічний розвиток окремих територіально-адміністративних одиниць та реалізація соціальної політики щодо військовослужбовців (Ю.Хоптяр, А.Хоптяр, А.Муляр, С.Олійник, С.Сидорук), 9) поява залізничного транспорту в краї (С.Єсюнін), 10) православно-церковне будівництво, становище православних громад та священників, міжконфесійні взаємини (К.Гурська, Й.Осецький, А.Задорожнюк, О.Комарніцький), 11) волосний поділ краю, міста та їх герби (С.Єсюнін, П.Нечитайло, В.Ільїнський, С.Щур), 12) маршрути пересування тараса Шевченка на Поділлі (С.Гальчак), 13) народні звичаї, традиції, обряди та повір'я корінних мешканців краю (Ю.Блажевич), 14) кінематограф у

Кам'янці-Подільському (С.Копилов), 15)ресторанна справа у Проскурові (С.Єсюнін), 16)політичний рух в губернії (О.Федьков), 17)українська громада Кам'янця-Подільського на початку ХХ ст. (О.Завальнюк).

Статті з новітньої історії Поділля відображають тематику, пов'язану з:

- 1)життям краю під час Першої світової війни (В.Адамський, І.Романюк, Т.Герасимов, В.Адамський, П.Кліщинський, А.Глушковецький), 2)земельним питанням, міським самоврядуванням, національним рухом, державним будівництвом в УНР, суспільно-політичним становищем в населених пунктах та першим українським університетом в краї у 1917-1920 рр. (В.Лозовий, В.Адамський, Ю.Телячий, О.Комарніцький, С.Щур, І.Ратушняк, С.Олійник, С.Сидорук, О.Завальнюк, О.Кравчук, Н.Кузьмінець), 3)збройною боротьбою за українську державність та охороною кордону УНР у 1919-1920 рр. (О.Завальнюк, В.Рекрут, С.Олійник, М.Кабачинський), 2)шкільним життям у 1919-1920 рр. (В.Адамський), 4)національно-визвольним рухом та репресіями більшовицького режиму проти його учасників на початку 1920-х рр. (Д.Красносілецький, М.Олійник, О.Мельничук), 4)добою НЕПу та колективізацією сільського господарства (Р.Кароєва, М.Олійник, О.Гринчишин, Т.Пірус, О.Мурашова, О.Мельничук, О.Комарніцький), 5)радянськими закладами вищої та середньої освіти у 1920-1930-х рр. (Д.Яблонська, О.Комарніцький, В.Нестеренко, Л.Левандовська), 6)культурним життям та охороною здоров'я в населених пунктах передвоєнного часу (О.Комарніцький, П.Слободянюк), 7)антирелігійною діяльністю влади в регіоні у 1930-ті рр. (Ю.Зінько), 8)сталінськими репресіями в 1930-початку 1940-х рр. (С.Гальчак, Ю.Хоптяр, А.Хоптяр), 9)грецьким етносом в регіоні (К.Завальнюк), 10)становищем краю під нацистською окупацією, злочинам окупаційного режиму та рейдовою діяльністю груп УПА (А.Войнаровський, С.Гальчак, В.Прокопчук, Ю.Телячий, О.Комарніцький, Ю.Хоптяр, А.Хоптяр), 11)післявоєнною відбудовою адміністративних, господарських і культурних об'єктів, соціальним становищем населення (В.Косаківський, А.Войнаровський,

Д.Жмуд, О.Комарніцький, О.Колястрок, С. Єсюнін, Т.Кароєва), 12)розвитком вищої освіти і музейних закладів (Т.Кароєва, Ю.Хоптяр, А.Хоптяр, О.Комарніцький), 13)новою антицерковною кампанією комуністичної партії і радянської влади (Ю.Зінько), 14)розвитком громадського харчування (К.Бурддуваліс), 15)бібліотечним життям (В.Прокопчук, О.Айвазян), 16)різними аспектами життя регіону за доби незалежної України (А.Скрипник, О.Комарніцький, А.Трембіцький, А.Хоптяр, С.Щур, В.Гандзюк, С.Гальчак, Ю.Блажевич, М.Соловей, Н.Стрельбіцька, І.Романюк, С.Коржик, С.Маркова)

Досліджуючи різні аспекти життя регіону під час повномасштабної російсько-української війни, автори, маючи обмежений доступ до джерельної бази, зуміли виконати якісні статті, присвячені таким аспектам, як: 1) меморіалізація загиблих воїнів (В.Прокопчук), 2)присвоєння звання Герой України вихідцям з Хмельниччини (Ю.Хоптяр), 3)зміни в освітньому, інституційному та громадському житті, пам'яткоохоронній роботі, військово-патріотичному вихованні подолян, волонтерська діяльність (Д.Красносілецький, М.Соловей, В.Прокопчук, Й.Осецький, Л.Сонячна, Ю.Блажевич, Ю.Олійник, О.Комарніцький, О.Колястрок, Ю.Телячий, С.Коржик), 4)робота бібліотек для потреб українських захисників та антивоєнна тематика в літературній творчості подолян (К.Чабан, О.Григоренко), 5)біографії загиблих героїв (В.Адамський).

Найбільша кількість статей присвячена історичним і сучасним відомим постаттям регіону (представникам політичної еліти і шляхти, дворянства, промислових кіл, письменницької когорти, культурної сфери, духовенства, вчених різних галузей науки, архівістів, краєзнавців, освітян, лідерам і борцям за національне визволення тощо). Загалом подано біографії (біографічні довідки) 63 осіб. Усі вони у тій чи іншій мірі з часом будуть представлені в енциклопедичному словнику з історії Поділля.

Найбільш активну науково-публікаційну діяльність у 2024 р. здійснювали такі співробітники Центру: В.Прокопчук, О.Комарніцький,

В.Адамський, О.Завальнюк, О.Григоренко, С.Коржик, Ю.Хоптяр, А.Хоптяр, Ю.Блажевич, А.Трембіцький, Д.Говорун, С.Гальчак та ін. За це їм винесено подяки Центру.

Активну наукову діяльність усього Центру офіційно відзначено подякою Хмельницької обласної ради у травні 2024 р.

IV. МАТЕРІАЛЬНА БАЗА ЦЕНТРУ ТА ЙОГО ФІНАНСОВИЙ СТАН

Центр дослідження історії Поділля продовжив роботу у навчальному корпусі №2 (історичний факультет) Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, у кімнаті (площа 18 кв. метрів), на другому поверсі, поруч із кафедрою історії України та деканатом. До послуг працівників є меблі (6 столів, 12 стільців, 6 книжкових шаф (отримано в подарунок 2, які вже були у вжитку)), невелика металева шафа для зберігання документів, 2 застарілі комп'ютери і 2 принтери (всі у робочому стані).

Враховуючи складне фінансове становище країни, пов'язане із її захистом від російської агресії, і встановлені Кабінетом Міністрів України обмеження на придбання у 2024 фінансовому році закладами вищої освіти, що фінансуються із державного бюджету, низки матеріальних цінностей, керівництво Центру заручилося підтримкою ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка професора С.А.Копилова щодо використання наявної матеріальної бази історичного факультету вишу (йдеться передусім про комп'ютерно-інформаційні ресурси), а також фонду університетської бібліотеки, зокрема відділів рідкісних книг та бібліографічного, у проведенні науково-дослідної роботи. Таким чином, працівники Центру мають необмежений доступ до різних унікальних історичних джерел, багатого неоцифрованого комплексу газетних видань ХХ століття та наукової літератури, активно використовують техніку комп'ютерної лабораторії (знаходиться по сусідству) упродовж першої

половини робочого дня щотижня. З дозволу керівництва вишу цими ресурсами послуговуються учителі історії, учні-члени МАН України.

Як зазначалося, збільшився бібліотечний фонд Центру, який формувався упродовж чверть століття (на кінець 2024 р. нараховував 1258 примірників). Ним послуговувалися вчені, аспіранти, студенти, окремі учителі, краєзнавці і школярі. Ця робота підвищує вагу Центру у науково-краєзнавчих і освітніх колах міста і регіону.

На сайті Центру розміщено довгострокове звернення до істориків і краєзнавців Поділля з проханням поділитися, по можливості, окремими книгами з історії краю з власних книгозбірень, які не оцифровані, щоб збільшити науково-інформаційний потенціал і тим самим посприяти талановитій учнівській молоді, особливо сільській, якій Центр надає відповідні послуги, у збагаченні історичних знань про рідний край, підготовці науково-дослідних робіт.

Щодо фінансового стану Центру, то він цілком незадовільний. Відповідно до чинного «Статуту Центру історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» та проекту «Положення про Центр історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка», не передбачено внесення на потреби Центру добровільних грошових внесків наукових співробітників, як це практикується, наприклад, у громадських об'єднаннях. Тому Центр не має своїх банківських (гривневого і валютного) рахунків, повністю залежний від допомоги університету, спонсорів. Це питання потребує вирішення у майбутньому, після завершення російської повномасштабної війни проти України. На сьогодні усі поїздки керівництва і співробітників осередку для участі у наукових (науково-практичних) конференціях відбуваються за рахунок власних коштів.

V. ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Отож, у 2024 р. Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка продовжив своє існування, здійснював різноманітну діяльність, яка відповідала започаткованій раніш традиції, і засвідчила про його доцільність як регіонального наукового осередку, що представляє поважну столичну академічну структуру і об'єднала багато подільських істориків. Керівництву за короткий час вдалося провести низку невідкладних організаційних заходів, згуртуванню під його дахом значної кількості відомих науковців - 30 докторів наук, 99 кандидатів наук і докторів філософії, 17 авторитетних поділлєзнавців, які, хоч і не мають наукових ступенів та вчених звань, однак є прикладом у науково-дослідній, краєзнавчій діяльності.

Проведено низку організаційних заходів, зокрема оновлено структуру Центру. З 2023 р. з'явилися керівники відділів і секторів, які відповідають за різні напрямки регіональних досліджень, згуртування відповідних вчених, примноження їх рядів. На засіданнях вченої ради розглядаються актуальні питання життя та вдосконалення наукового осередку, зокрема висвітлення діяльності наукового осередку в електронних засобах інформації, реагування на різного роду виклики, пропозиції і прохання від громадян, рецензування новітньої історичної літератури з подільської проблематики, підтримка молодих місцевих науковців, залучення вчених до різних конкурсів (всеукраїнських, обласних, міських/районних), проведення та підведення підсумків наукових конференцій, рекомендація до друку періодичних наукових видань, матеріалів історико-краєзнавчих конференцій, авторської історико-краєзнавчої літератури, затвердження звіту роботи Центру за 2024 р., вироблення пропозицій щодо планування діяльності на наступний рік тощо.

У 2025 р. варто подбати про поширення серед науково-краєзнавчої спільноти на електронній сторінці Центру відомостей про найбільш активних наукових співробітників, їхні праці, проведення презентацій найбільш вагомих досліджень з історії Поділля.

Вдосконаленню діяльності Центру могло б посприяти запровадження щорічних матеріальних і моральних стимулів для активізації наукових досліджень його працівників.

На перспективу варто повернутися до видання науково-періодичного збірника «Студії Центру дослідження історії Поділля» (наприкінці ХХ-на початку ХХІ ст. вийшло два випуски), у якому передбачити зокрема рубрики для талановитих студентів-істориків, учителів історії та кращих членів МАН України з Подільського регіону, що досліджують питання історичної минувшини.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК №1. Список наукових співробітників Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка станом на 1 січня 2024 року

I. Керівний склад Центру

1. **Завальнюк Олександр Михайлович**, д.і.н., професор, академік НАНВО України і УАІН України, зав. кафедри історії України К-ПНУ ім. І.Огієнка – керівник (м.Кам'янець-Подільський).
2. **Комарніцький Олександр Борисович**, д.і.н., професор, академік НАНВО, професор кафедри історії України К-ПНУ ім. І.Огієнка - заступник керівника з організаційних питань (м.Кам'янець-Подільський).
3. **Прокопчук Віктор Степанович**, д.і.н., професор, професор кафедри історії, правознавства і методики навчання ГНПУ ім. О.Довженка, академік УАІН, почесний голова Дунаєвецької територіальної організації НСКУ – заступник керівника з наукових питань (м.Кам'янець-Подільський).
4. **Яблонська Діана Русланівна**, д.ф. в галузі історії та археології, асистент кафедри всесвітньої історії К-ПНУ ім. І.Огієнка – учений секретар (м.Кам'янець-Подільський).

II. Керівники відділів і підвідділів

1. **Степанков Валерій Степанович**, д.і.н., професор, академік УАІН, зав. кафедри К-ПНУ ім. І. Огієнка (м.Кам'янець-Подільський) – завідувач відділу джерелознавства та історіографії історії Поділля.
2. **Баженова Стефанія Едуардівна**, д.і.н., професор, академік НАНВО України, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський) - завідувачка відділу давньої і ранньомодерної історії Поділля.

3. **Філінюк Анатолій Григорович**, д.і.н. професор, академік НАНВО України, професор К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський) – завідувач відділу модерної історії Поділля.
4. **Григоренко Олександр Петрович**, д.і.н., професор, академік Міжнародної академії інформацій, краєзнавець (м.Хмельницький) – завідувач відділу новітньої історії Поділля.
5. **Лозовий Віталій Станіславович**, д.і.н., професор, головний науковий співробітник НІСД (м.Київ) – завідувач підвідділу історії Поділля першої половини ХХ ст.
6. **Каденюк Олександр Степанович**, д.і.н., професор КПДУ (м.Кам'янець-Подільський) – завідувач підвідділу історії Поділля другої половини ХХ ст. – 20-х рр. ХХІ ст.
7. **Кабачинський Микола Ілліч**, д.і.н., професор Національної академії Державної прикордонної служби України (м.Хмельницький) – завідувач підвідділу історії Поділля періоду повномасштабної російсько-української війни (2022-2024 рр.)
8. **Федьков Олександр Миколайович**, д.і.н. професор, зав. кафедри К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський) – завідувач відділу біографістики Поділля.

II. Головні наукові співробітники

1. **Гай-Нижник Павло Павлович**, доктор історичних наук, старший науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф.Кураса (Київ);
2. **Гальчак Сергій Дмитрович**, д.і.н., професор, член-кореспондент УАН, професор ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
3. **Земський Юрій Сергійович**, д.і.н., професор ХНУ (м.Хмельницький).
4. **Каросва Тетяна Робертівна**, д.і.н., професор ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).

5. **Коляструк Ольга Анатоліївна**, д.і.н., професор, завідувачка кафедри ВДПУ і М.Коцюбинського (м.Вінниця).
6. **Копилов Сергій Анатолійович**, д.і.н., професор, академік НАНВО України, ректор К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
7. **Мельничук Олег Анатолійович**, д.і.н., професор, декан факультету історії і міжнародних відносин ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
8. **Романюк Іван Миронович**, д.і.н., професор ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
9. **Степанчук Юрій Степанович**, д.і.н., професор, ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
10. **Телячий Юрій Васильович**, д.і.н., професор, президент ХКТЕІ (м.Хмельницький).
11. **Трембіцький Анатолій Михайлович**, д.і.н., ст. науковий співробітник, краєзнавець (м.Хмельницький).

ІІІ. Старші наукові співробітники

1. **Адамовський Володимир Іванович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
2. **Адамський Віктор Романович**, к.і.н., доцент ХГПА (м.Хмельницький).
3. **Баженов Олександр Львович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
4. **Баюк Микола Іванович**, к.н. з держуправління, доцент ХУУП ім. Л.Юськова (м.Хмельницький).
5. **Блажевич Юрій Іванович**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Хмельницький).
6. **Боровець Іван Іванович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
7. **Войнаровський Анатолій Володимирович**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).

8. **Газін Володимир Володимирович**, д.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
9. **Герасимов Тимофій Юрійович**, д.і.н., доцент ВНТУ (м.Вінниця).
10. **Глушковецький Анатолій Леонідович**, к.і.н., доцент, декан історичного факультету КПНУ ім.І. Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
11. **Дубінський Володимир Анатолійович**, к.і.н., доцент, перший проректор КПНУ ім. І.Огієнка.
12. **Дячок Валерій Васильович**, к.і.н., доцент ХНУ (м.Хмельницький).
13. **Єсюнін Сергій Миколайович**, к.і.н., учений секретар Хмельницького обласного краєзнавчого музею (м.Хмельницький).
14. **Завальнюк Костянтин Вікторович**, к.і.н., головний спеціаліст Державного архіву Вінницької області (м.Вінниця).
15. **Задорожнюк Андрій Борисович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
16. **Задорожнюк Валентина Львівна**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
17. **Зінько Юрій Анатолійович**, к.і.н., професор, завідувач кафедри всесвітньої історії і міжнародних відносин Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (м.Вінниця).
18. **Іваневич (Сонячна) Лілія Анатоліївна**, д.і.н., наук. співробітник ІМФЕ імені М.Рильського НАН України (м.Київ).
19. **Калитко Сергій Леонідович**, к.і.н., доцент ВДПУ ім.М.Коцюбинського (м.Вінниця).
20. **Косаківський Віктор Афанасійович**, к.і.н., доцент Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського (м.Вінниця).
21. **Кошель Олексій Миколайович**, д.і.н., доцент НАУКМА (м.Київ).
22. **Кравчук Олександр Миколайович**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
23. **Криворучко Олександр Іванович**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).

24. **Лисий Анатолій Кононович**, к.і.н., доцент, завідувач кафедри Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу (м.Вінниця).
25. **Маркова Світлана Василівна**, д.і.н., доцент, зав. кафедри Хмельницького інституту МАУП (м.Хмельницький).
26. **Місінкевич Леонід Леонідович**, д.і.н. професор, зав. кафедри ХУУП ім. Л.Юзькова (м.Хмельницький).
27. **Неприцький Олександр Анатолійович**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
28. **Нестеренко Валерій Анатолійович**, к.і.н., доцент ПДУ (м.Кам'янець-Подільський).
29. **Олійник Микола Петрович**, д.і.н., доцент ХНУ (м.Хмельницький).
30. **Олійник Сергій Васильович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І. Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
31. **Опря Анатолій Володимирович**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
32. **Опря Ігор Анатолійович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
33. **Островий Володимир Михайлович**, к.і.н., доцент, зав. кафедри ХГПА (м.Хмельницький).
34. **Петренко Володимир Іванович**, к.і.н., зав відділом Державного архіву Вінницької області (м.Вінниця).
35. **Петренко Олександр Степанович**, к.і.н., заступник директора Державного архіву Вінницької області (м.Вінниця).
36. **Рекрут Валерій Пилипович**, к.і.н. доцент, секретар-референт НСКУ (м.Київ).
37. **Савчук Віктор Олексійович**, к.і.н., ст. науковий співробітник, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
38. **Сидорук Сергій Антонович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).

39. **Слободянюк Петро Якович**, к.і.н., доцент, академік УТА, краєзнавець (м.Хмельницький).
40. **Скрипник Анатолій Юрійович**, д.і.н., доцент, зав. кафедри К-ПДІ (м.Кам'янець-Подільський).
41. **Стеньгач Надія Василівна**, к.і.н., професор ХУУП ім. Л.Юзькова (м.Хмельницький).
42. **Трубчанинов Сергій Васильович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
43. **Тучинський Віталій Анатолійович**, к.і.н., доцент, доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
44. **Хоптяр Юрій Анатолійович**, к.і.н., доцент К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
45. **Хоптяр Андрій Юрійович**, к.і.н., старший викладач К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
46. **Якубовський Василь Іванович**, к.і.н., доцент, археолог, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).

IV. Наукові співробітники

1. **Алещенко Михайло Іванович**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
2. **Айвазян Олена Борисівна**, к.і.н., директор наукової бібліотеки ХНУ (м.Хмельницький).
3. **Байдич Володимир Григорович**, к.і.н., заступник директора Меджибізького національного історико-архітектурного заповідника «Межибіж» (м.Хмельницький).
4. **Бакалець Олексій Андрійович**, к.і.н., професор БГПК ім. М.Грушевського (м.Бар, Вінницька область).
5. **Бурдуваліс Катерина Миколаївна**, директор Державного архіву Хмельницької області (м.Хмельницький).

6. **Галатир Віталій Вікторович**, к.і.н., доцент, заступник директора Хмельницького ліцею №4 ім. П.Жука (м.Хмельницький).
7. **Говорун Валентин Давидович**, учитель-методист Хмельницького ліцею №16 імені В.Козубняка (м.Хмельницький)
8. **Гуменюк Анатолій Олексійович**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
9. **Гурська Катерина Олександрівна**, ст. науковий співробітник ХОНМЦКМ (м.Хмельницький).
10. **Гуцал Віталій Анатолійович**, к.і.н., ст. викладач К-ПНІ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
11. **Жмуд Наталка Вікторівна**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
12. **Журко Олексій Іванович**, к.і.н., доцент ХІЕП (м.Хмельницький).
13. **Завадська Ірина Михайлівна**, к.і.н., доцент К-ПДІ (м.Кам'янець-Подільський).
14. **Заводовський Анатолій Анатолійович**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
15. **Западенко Ігор Валентинович**, заступник директора Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» (м.Хмельницький).
16. **Захар'єв Володимир Анатолійович**, краєзнавець, ст. науковий співробітник Хмельницького ОНМЦКіМ (м.Хмельницький).
17. **Зваричук Едуард Михайлович**, к.і.н., доцент, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
18. **Ільїнський Валентин Михайлович**, ст. викладач ХГПА, краєзнавець (м.Хмельницький).
19. **Калуцький Сергій Сергійович**, к.і.н., зав. відділу Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника (м.Кам'янець-Подільський).
20. **Климчук Людмила Вікторівна**, к.і.н., директор бібліотеки К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).

21. **Кліщинський Павло Володимирович**, к.і.н., ст. викладач К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
22. **Коржик Світлана Анатоліївна**, вчитель-методист Летичівського ліцею №1 , краєзнавець (с-ще Летичів, Хмельницька область).
23. **Кохановський Олександр Борисович**, науковий співробітник ХОНМЦКМ (м.Хмельницький).
24. **Кравченко Павло Миколайович**, к.і.н. професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
25. **Красносілецький Денис Павлович**, к.і.н., доцент, доцент ХУЕП (м.Хмельницький).
26. **Крижановська Світлана Петрівна**, науковий співробітник Хмельницького краєзнавчого музею (м.Хмельницький).
27. **Коцюк Володимир Дмитрович**, к.і.н., зав. кафедри ХКТЕІ (м.Хмельницький).
28. **Кундельський Валерій Васильович**, к.і.н., викладач історії Хмельницького ліцею ім. А.Мазура (м.Хмельницький).
29. **Кучеров Геннадій Геннадійович**, к.і.н., доцент К-ПДІ (м.Кам'янець-Подільський).
30. **Левандовська Людмила Миколаївна**, к.і.н., старший викладач ХГПА (м.Хмельницький).
31. **Матвєєв Андрій Юрійович**, к.і.н., доцент, віце-президент ХКТЕІ (м.Хмельницький).
32. **Михайлик Артур Олександрович**, к.і.н., доцент К-ПДІ (м. Кам'янець-Подільський).
33. **Муляр Анатолій Петрович** к.і.н., доцент ХУЕП (м.Хмельницький).
34. **Мурашова Ольга Петрівна**, к.і.н., ст. викладач ВДПУ ім. М. Коцюбинського (м.Вінниця).
35. **Неприцький Олександр Анатолійович**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).

36. **Нечитайло Павло Олександрович**, к.і.н., старший науковий співробітник державного підприємства науково-дослідного центру «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України (м.Київ).
37. **Олійник Юрій Васильович**, к.і.н., начальник відділу Державного архіву Хмельницької області (м.Хмельницький).
38. **Опря Богдана Олексіївна**, к.і.н., доцент кафедри К-ПНУ ім. І. Огієнка (Кам'янець-Подільський).
39. **Осецький Йосип Петрович**, к. ю. н., краєзнавець, волонтер (м.Хмельницький).
40. **Очеретянко Віктор Іванович**, к.і.н. ст. науковий співробітник, ректор ХІШПО ім. А.Назаренка (м.Хмельницький).
41. **Палилюлько Оксана Михайлівна**, к.і.н., доцент К-ПДІ (м.Кам'янець-Подільський).
42. **Пагор Валентин Віталійович**, к.і.н., наук. співробітник Національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець» (м.Кам'янець-Подільський).
43. **Паур Ірина Василівна**, к.і.н., старший викладач К-ПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
44. **Пентюк Борис Миколайович**, к.т.н., доцент, краєзнавець, священник (м.Вінниця).
45. **Погорілець Олег Григорович**, директор Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» (м.Хмельницький).
46. **Романець Людмила Миколаївна**, к.і.н., викладачка Вінницького фахового коледжу НУХТ (м.Вінниця).
47. **Семенчук Сергій Олександрович**, к.і.н., доцент ХГПА (м.Хмельницький).
48. **Свідерська Оксана Мирославівна**, к.і.н., доцент ХГПА (м.Хмельницький).

49. **Соловей Микола Васильович**, к.п.н., доцент ХОШПО (м.Хмельницький)
50. **Стадник Олена Олексіївна**, к.і.н., доцент ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
51. **Старенький Ігор Олександрович**, к.і.н., провідний науковий співробітник Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника, краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
52. **Степанков Віталій Валерійович**, к.і.н., старший викладач КПНУ ім. І.Огієнка (м.Кам'янець-Подільський).
53. **Шпаковський Сергій Михайлович**, завідувач відділу охорони пам'яток історії та культури Хмельницького ОНМЦКіМ (м.Хмельницький).

V. Молодші наукові співробітники

1. **Байдич Олександр Васильович**, пенсіонер-краєзнавець (с.Кузьмин Хмельницького району Хмельницької області).
2. **Біла Катерина Вікторівна**, д.ф., молодший науковий співробітник Інституту історії України НАН України (м.Київ).
3. **Войтович Валерій Васильович**, викладач суспільних дисциплін Могилів-Подільського монтажно-економічного фахового коледжу, краєзнавець (м.Могилів-Подільський, Вінницька область).
4. **Гаврищук Анатолій Петрович**, пенсіонер-краєзнавець (м.Кам'янець-Подільський).
5. **Говорун Вадим Давидович**, вчитель географії і біології, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист Хмельницького ліцею №16 імені Володимира Козубняка.
6. **Горбняк Тарас Васильович**, краєзнавець (с-ще Стара Ушиця, Кам'янець-Подільський район, Хмельницька область).

7. **Гринчишин Оксана Йосипівна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (м.Хмельницький)
8. **Ільчишин Сергій Олександрович**, к.і.н., директор Волочиського міського історичного музею (м. Волочиськ, Хмельницька область).
9. **Йолтуховський Руслан Володимирович**, учений секретар Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника (м.Кам'янець-Подільський).
10. **Клімчук Юрій Аркадійович**, д. ф. в галузі історії, учитель Кульчівського ліцею Слобідсько-Кульчівської ОТГ (Кам'янець-Подільський район, Хмельницька область).
11. **Лубчинський Андрій Анатолійович**, к.і.н., учитель історії Колубаївської гімназії (Кам'янець-Подільський район, Хмельницька область).
12. **Лякович Роман Сергійович**, д. ф. в галузі історії, учитель історії Кам'янець-Подільського ліцею №5 (м.Кам'янець-Подільський).
13. **Лякович Тетяна Вікторівна**, д.ф. в галузі історії, учителька історії Кам'янець-Подільського ліцею №14, викладачка Кам'янець-Подільського податкового інституту/коледжу (м.Кам'янець-Подільський).
14. **Марчук Олександр Ігорович**, вчитель Довжоцького ліцею Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, краєзнавець, громадський діяч (м.Кам'янець-Подільський).
15. **Пірус Тетяна Петрівна**, зав. лабораторією ВДПУ ім. М.Коцюбинського (м.Вінниця).
16. **Покалюк Вадим Вікторович**, к.і.н., викладач К-ПФК Подільського держуніверситету (м.Кам'янець-Подільський).
17. **Ратушняк Ігор Іванович**, старший викладач Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова (м.Вінниця).
18. **Роздобудько Анатолій Григорович**, краєзнавець (м.Хмельницький).

19. **Собко Оксана Михайлівна**, науковий співробітник музею м. Хмельницького (м.Хмельницький)
20. **Стрельбіцька Наталія Іванівна**, викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, краєзнавець ХНУ (м.Хмельницький).
21. **Чабан Катерина Анатоліївна**, директор Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки (м.Хмельницький).
22. **Щур Сергій Анатолійович**, кандидат історичних наук, заступник начальника відділу культури, національностей, релігій та туризму Городоцької міської ради

ДОДАТОК №2. Список праць з поділлязнавства, опублікованих 2024 року науковими співробітниками Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка

I. МОНОГРАФІЇ, ІСТОРИЧНІ НАРИСИ

1. Адамський В.Р. Подільська «Просвіта» в імперську добу: Дослідження. Документи. Матеріали. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. 300 с.
2. Говорун В.Д. Комплексне краєзнавче дослідження населених пунктів Старокостянтинівщини Хмельницького району. Хмельницький: Видавець ФОП Цюпак А.А., 2024. 346 с.
3. Прокопчук В.С., Айвазян О.Б. Бібліотечна справа на Хмельниччині (1920-2023): монографія. Дунаївці; Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. 416 с.: фото.
4. Прокопчук В.С., Пентюк Б.М. Славетні подоляни з духовного стану: персоналії. Житомир: ТОВ «Видавничий дім „Бук-Друк’’», 2024. 372 с.
5. Трембіцький А.М. Андрій Дембіцький (1829-1905): етнограф, фольклорист: монографія. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. 484 с., іл.
6. Завальнюк К.В., Рекрут В.П. Державний архів Вінницької області у документах епохи. Вінниця: ТОВ «Меркюрі-Поділля», 2024. 500 с.:іл.
7. Гурська К.О. Новокостянтинівщина над Бугом : монографія. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. 480 с.

III. НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Прокопчук В.С., Гриценко А.П. Пам'яткоохоронна робота в закладах загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. Суми: Цьома С.П., 2024. 136 с.: фото.

2.Ващук Д., Карбовська Ж., Хоптяр А. Кам'янець – місто трьох магістратів: наук.-популярне видання. Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024 40 с.

IV. НАУКОВІ СТАТТІ

Джерелознавство. Історіографія.

1. Семенчук С. Кам'яна статуя з Івашковець як джерело вивчення дохристиянської монументалістики Дівобережжя Середнього Подністер'я // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.8-18.
2. Семенчук С. Івашковецький кам'яний антропоморф // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С. 272-281.
3. Тимків С., Семенчук С. Дослідники літописного Городця // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.244-256.
4. Бакалець О. Знахідки монет грецьких міст-держав, Македонії, римської імперії і пластики на території Барського краю // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.50. С.68-78.
5. Кохановський О. Середньовічний замок у м. Деражні: історія досліджень // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисц. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.) / Гол ред. І.М.Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.275-281.

6. Криворучко О. В.Д. Отамановський про еволюцію землеволодіння та господарських відносин на Поділлі в другій половині 14 ст. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук, істор.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.32-36.
7. Пагор В. Грамота князів Коріатовичів Кам'янцю-Подільському на самоврядування 1374 р.: спроба аналізу змістової частини // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.73-78.
8. Гальчак С. З історії розвитку інституцій місцевого самоврядування у найдавніших містах і містечках Вінниччини // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.18-25.
9. Задорожнюк А. Магдебурзьке право – основа цехового устрою ремісників Кам'янця-Подільського // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.36-41.
10. Кулішова А., Пагор В. Грамоти міського самоврядування Кам'янця-Подільського (XVI-XVIII ст.) // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.53-55.
11. Лисий А. До питання про вінницьку магдебургію // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-

Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.73-62.

12. Трубчанінов С., Гевель О. Поділля та Південно-Східна Волинь на сторінках «Енциклопедії» Д.Дідро і Ж.Д'аламбера // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали І всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.44-51.

13. Трубчанінов С. Населені пункти, мешканці та природа Хмельниччини на початку 1670-х років в описах Ульріха фон Вердума // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.193-201.

14. Прокопчук В.С. Деякі аспекти життєпису Євфимія Січінського мовою документів // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.19. С.114-121.

15. Бурдуваліс К. Початкова та середня освіта в Подільській губернії у фондах Державного архіву Хмельницької області // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали І всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.87-93.

16. Олійник Ю. Професійні заклади освіти Подільської губернії у фондах Державного архіву Хмельницької області // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали І всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.94-99.

17. Філінюк А. Особливості старожитностей подільських сіл за працею О.Афанасьєва-Чужбинського «Нариси Дністра» // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.184-193.

18. Задорожнюк А.Б. Фотографічні зображення Кам'янця-Подільського кін.ХІХ-поч.ХХ ст. як наукове джерело під час вивчення курсу «Історія Поділля» // Вісник науки та освіти: журнал. Київ, 2024. №8(26). С.1420-1433.
19. Гуцал В.А. Археологічні дослідження Кам'янець-Подільського педінституту 1963 р. // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: зб. за підсумками звіт. Наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Вип.23. С.38-41. [Електронний ресурс].
20. Чабан К. Історія міст і сіл Хмельниччини у виданнях із фонду Хмельницької ОУНБ // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.141-145.
21. Глушковецький А., Худняк В. Осередки партії соціалістів-революціонерів Подільської губернії в сучасній українській історіографії // Криворучко О. В.Д. Отамановський про еволюцію землеволодіння та господарських відносин на Поділлі в другій половині 14 ст. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук, істор.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.382-392.
22. Олійник М. Зіньків на Поділлі: шлях через сторіччя // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.17-26.
23. Григоренко В., Григоренко О., Сердунич Л. Села Закупненського краю в історичній долі українського народу // Закупне в історії краю: матеріали регіональної історико-краєзнавчої конференції (сmt Закупне, 8 листопада 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.5-28.
24. Коржик С. Місто Летичів на початку ХVІІІ століття за матеріалами інвентарів та люстрацій Летичівського староства // Історія міст і сіл

- Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.3-17.
25. Коржик С. Інвентар населених пунктів Буцни та Мордино 1789 року як джерело дослідження історії Летичівщини у XVIII столітті // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.119-145.
26. Погорілець О., Западенко І. Печатка канцелярії Орловських із фондів Малівецького історико-краєзнавчого музею // Шляхетна Україна: матеріальна та духовна культура: матеріали II всеукр. наук.-краєзн. конф., с.Маліївці, 29 вересня 2023 р. Кам'янець-Подільський, 2024. С.132-135.
27. Коржик С. Актіві книги Летичівського магістрату як джерело дослідження історії міста Летичева XVIII століття // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.43-60.
28. Коржик С. Картографічні джерела з історії Летичева // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.170-198.
29. Коржик С.А. Метричні книги Летичівського костелу як джерело дослідження історії Летичева у XIX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.126-140.
30. Гурська К.О. Новокостянтинівщина у камеральних, географічних, топографічних, військових та етнічних дослідженнях кінця XVIII – початку XIX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.140-152.

31. Левандовська Л., Гуменюк А. Сатанівський замок – велич і небуття // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.263-272.
32. Олійник Ю. Фонд «Канцелярія інспектора народних училищ 1-го району Подільської губернії» - джерело дослідження історії народної освіти на початку ХХ століття // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.316-321.
33. Адамський В. Шевченкіана Олімпіада Пащенко: Невідома стаття 1911 року // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.29-38.
34. Уманець Д., Кароєва Т., Довгань М. Список вінницьких домовласників 1916 р. як джерело інформації для пам'яткоохоронних досліджень // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.66-71.
35. Прокопчук В.С., Пентюк Б.М. Життя і побут православного духовенства середини ХІХ ст. у творчості подолянина Анатолія Свидницького // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.80-86.
36. Бурдуваліс К., Олійник Ю. Постать Юхима Сіцінського в документах Державного архіву Хмельницької області // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.215-222.
37. Завальнюк К. Документи Державного архіву Вінницької області про Ю.Сіцінського // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-

краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.222-234.

38. Єсюнін С. Матеріали наукового-творчого доробку Є.Сіцінського у фондах Хмельницького обласного краєзнавчого музею // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.234-241.

39. Коржик С. Свято-Успенська церква у місті Летичеві у дослідженнях Юхима Сіцінського // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.248-267.

40. Григоренко В., Григоренко О. Постать Є.Й.Сіцінського в науковій спадщині доктора історичних наук, професора, видатної постаті новітньої історії України Л.В.Баженова // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.166-194.

41. Михайлик Ю. Юхим Сіцінський у працях науковців Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.194-201.

42. Маркова С. Юхим Сіцинський: дискурс про історію Сатанова // Юхим (Євфимій) Сіцинський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.202-207.
43. Галатир В. Життя та діяльність Я.Токаржевського-Кашевича на Поділлі (1885-1917 рр.): історіографія питання // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.211-217.
44. Адамський В. Подільська губернська лікарня в оцінках Кам'янецького повітового земства // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.101-112.
45. Кравчук О. Програма і протокол з'їзду хліборобів у м. Ольгопіль 9 червня 1918 року // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.155-165.
46. Олійник С.В. Спогади Михайла Островерхи як джерело з історії перебування Української Галицької армії на Поділлі // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Вип.23. С.97-99.
47. Романюк І.М. Джерелознавчі та історіографічні аспекти діяльності сільськогосподарської кооперації України в 1920-ті роки // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.152-156.
48. Телячий Ю. Щоденник О.М. Радченко як джерело дослідження Голодомору 1932-1933 років в Україні // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х

тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.209-215.

49. Войнаровський А., Ковальов І. Газета «Вінницькі Вісті» як джерело до діяльності української влади в умовах німецької окупації в 1941 р. // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.48. С.133-143.

50. Соловей М. Проскурівсько-Кам'янець-Подільський період Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. (Архівні джерела: друга половина 40-х – початку 50-х років ХХ століття) // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.196-209.

51.Трембіцький А.М. Організація регіональних досліджень науковцями-емігрантами, вихідцями з Поділля // Вісник історичного факультету: зб. наук. пр. / Вінницький державний педагогічний університет. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.21. С.41047.

52. Прокопчук В.С. З царини усної історії: Яромирська СШ, рік 1967-й // Історія міст і сіл Хмельниччини: зб. матеріалів першої всеукр. наук.-практ. конф. (м. Городок, 25 жовт. 2024 р.). Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. С.141-147.

53. Маркова С. Дослідження вдовжки у 30 років: історико-краєзнавчий дискурс // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.30-42.

54. Байдич В., Погорілець О. Регіональне видання подільських істориків-краєзнавців про злочини проти людяності // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.282-287.

55. Телячий Ю. На шляху створення нової редакції історії міст і сіл Хмельниччини // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук

(спів гол.), Ю.Телчий (спігол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.13-19.

56. Прокопчук В. Історія населених пунктів: досвід, уроки, перспективи // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (спів гол.), Ю.Телчий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.20-29.

57. Григоренко В., Григоренко О. Столиця твого родоводу – перша велика праця про тисячолітню історію села Теліжинці за Старокостянтинівщині Хмельницької області // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.172-184.

58. Завальнюк К. Леонід Філонов – дослідник життя і творчості Сергія Виноградського // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I всеукр. Наук.-практ. конференції (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.) / Редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.318-329.

Давня і ранньомодерна історія

1. Гуцал В., Могилов О. Поховальний обряд населення Середнього Подністров'я на рубежі перед скіфської і скіфської епох // Матеріали III всеукр. архел. конф. з між народ. участю «Путильські читання». Київ: ІА НАН України, 2024.

2. Косаківський В., Рудь В. Поселення трипільської культури Немирівської міської територіальної громади (матеріал до «Пам'яток історії та культури Вінницького району Вінницької області») // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук, істор.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.7-20.

3. Маркова С., Семенчук С. Сатанів вікодавній: археологічно-культурологічний дискурс // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.336-
4. Бакалець О. Знахідки римських монет і пластики на поселеннях черняхівської культури на теренах Барського краю у 2020-2024 роках // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.205-214.
5. Баженов О.Л. Археологічні дослідження у соціогуманітарному просторі Кам'янця-Подільського // Вісник науки та освіти. Серія: історична. 2024. №2(20). С.1362-1378.
6. Олійник Ю.В. Хліб: мандрівка в часі // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.97-100.
7. Сонячна Л., Трембіцький А. Орнаментальні мотиви трипільських гончарних виробів з Поділля та їх відродження в народній вишивці // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.158-206.
8. Осецький Й.П. Соціологічні параметри самоідентифікації первісних спільнот у басейні Дністра і його приток на Хмельниччині // Історія міст і сіл Хмельниччини: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовт. 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.287-297.
9. Калущий С., Сьозкін М., Розумовський І. Замкова церква Прокову Пресвятої Богородиці другої половини XIV-XVII ст.: спроба історичної реконструкції // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.130-141.
10. Кохановський О. Радівці: історія села, яке чекісти вважали «бандитським» // Історія міст і сіл Хмельниччини: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовт. 2024 р.): У 2-х т. / Редкол: Н.Андрійчук

(спів гол.), Ю.Телячий (спів гол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.70-84.

11. Коржик С. Щедрівський ключ Летичівського повіту у XV-XVII століттях за матеріалами люстрацій, інвентарів та подимних реєстрів // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.142-171.

12. Нечитайло П.О. Неймовірна історія кам'янецької кави: між османами та Річчю Посподитою // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.82-87.

13. Матвеев А., Коцюк В., Пирожук Ж. Панський маєток у Тарноруді Волочиської територіальної громади: трансформація у часі // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.185-192.

14. Єсюнін С. Палац князів Сангушків у Ізяславі: розквіт, руїна, надія на відродження // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.239-259.

15. Григоренко В., Григоренко О., Сердунич Л. Села Закупненського краю в історичній долі українського народу // Закупне в історії краю: матеріали регіональної історико-краєзнавчої конференції (сmt Закупне, 8 листопада 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.5-28.

16. Коржик С. Жінки в історії Меджибізької фортеці // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.288-301.

17. Задорожнюк А., Філінюк А. Магдебурзьке право як чинних господарського розвитку Кам'янця-Подільського // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні

науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Т.43: До 50-річчя професора Олександра Комарніцького. С.267-288.

18. Трембіцький А. Вплив магдебурзького права на митну справу і торгівлю на Поділлі // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф. (М.Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.84-87.

19. Хоптяр А. Вірменський та руський (український) магістрати Кам'янця-Подільського: до питання про назву та функції в контексті європейського самоврядного права // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.93-97.

20. Погорілець О., Западенко І. Історичний герб Меджибожа: до джерел і традиції // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.251-259.

21. Степанков В.С. Похід Максима Кривоноса у Поділля й Південно-Східну Волинь та його воєнно-політичні наслідки (червень-липень 1648 року) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Т.43: До 50-річчя від дня народження професора Олександра Комарніцького. С.235-267.

22. Степанков В.С. Старокостянтинівська нарада польського командування 16 вересня 1648 року та вплив її ухвали на воєнну кампанію польського війська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів. Кам'янець-Подільськийб Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Вип.23. С.133-136.

23. Церклевич В.С., Шпаковський С.М. Бенкетні традиції шляхетних полювань: «кресова» пишнота волинських Антонін // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.129-138.
24. Єсюнін С.М. Матеріали до історії закладів громадського харчування Плосирова-Проскурова-Хмельницького // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.45-55.
25. Блажевич Ю., Блажевич Н. Топоніми і мікротопоніми села Баглайки // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.64-70.
26. Коржик С. Про існування цегельні у Летичеві у XVII та XIX століттях // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.294-301.
27. Хоптяр Ю., Хоптяр А. Соціально-економічні та політичні трансформації Ярмолинецького ключа Подільської землі у XVIII ст. // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.24-32.
28. Коржик С. Меджибіж XVIII століття під управлінням Сенявських: внесок Жана Десье у розвиток міста // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.19. С.84-107.
29. Коржик С. Поташне виробництво в маєтках князів Тарлів та Чорторійських на Летичівщині у XVIII столітті за дослідженнями Януша С. Новака // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.282-293.
30. Говорун В.Д. Комплексне краєзнавче дослідження с.с. Вербородинці та Гнатки Хмельницького району // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-

краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.217-225.

31. Говорун В.Комплексне краєзнавче дослідження сіл Великий Чернятин та Малий Чернятин (Булаївка) Хмельницького району // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.108-116.

32. Говорун В. Комплексне краєзнавче дослідження Меджибізької територіальної громади Хмельницького району і містечка Меджибіж // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.51-79.

33. Говорун В. Комплексне краєзнавче дослідження сс.Березне, Березівка, Бутівці, Вербівочка, Лисинці, Нападівка та Пихтії Хмельницького району // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.44-61.

34. Говорун В. Комплексне краєзнавче дослідження с.Голосків Хмельницького району Хмельницької області // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.39-48.

Модерна історія

1. Тучинський В. Палаці Мурованокуриловеччини як пам'ятки історії та культури // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.282-286.

2. Михайлик А. Адміністративно-територіальний устрій Заславщини в кінці XVIII – на початку XIX ст. // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.:

Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.139-145.

3. Філінюк А. Прикордоння як чинник цивілізаційного розвитку Подільської губернії в умовах інкорпорації до складу Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. // Осягаючи модерність. Студії та матеріали на пошану Олександра Реєнта / упоряд. Ніколайчук Д., Шевченко В. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.300-314.

4.Кундельський В. Польська освіта в Правобережній Україні наприкінці XVIII – I-й половині XIX ст. // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.I. С.61-68.

5. Блажевич Ю. Етап «польського протекціонізму» в конфесійній політиці російської імперії на Поділлі та Правобережжі України в умовах інкорпорації краю (кінець XVIII – 60-ті рр. XIX ст.) // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.261-273.

6. Блажевич Ю. Етап «польського протекціонізму» в конфесійній політиці Російської імперії на Поділлі та Правобережжі України в умовах інкорпорації краю (кінець XVIII – 60-ті роки XIX ст.) // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.38-51.

7. Хоптяр Ю.А., Хоптяр А.Ю. Родина Орловських на Поділлі у кінці XVIII – початку XX ст. // Шляхетна Україна: матеріальна та духовна культура: Матеріали II всеукр. наук.-краєз. конф (с.Маліївці, 29 версеня 2023 р.). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня „Рута”», 2024. С.30-35.

8. Хоптяр Ю.А., Хоптяр А.Ю. Економічний та соціальний розвиток Ярмолинецької волості Поділля у кінці XVIII – на початку XX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника:

- зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.60-68.
9. Олійник С.В., Сидорук С.А. Соціальне забезпечення та допомога сім'ям військовослужбовців з Подільської губернії під час Кримської війни // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.113-118.
10. Муляр А. Старокостянтинівський повіт у пореформений період (1861-1871 рр.): особливості соціально-економічного розвитку // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.145-151.
11. Єсюнін С.М. Історія подільської залізниці (1897-1920) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.82-96.
12. Гурська К. Побудова «другої» церкви в Погорілій // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.273-281.
13. Осецький Й., Крушельницький М. Іванковецька православна громада з Дунаєвеччини в соціальних обставинах ХІХ століття та в працях Ю.Сіцінського // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.274-286.
14. Гурська К. Матеріальне становище парафіяльних священників РПЦ Старокостянтинівщини на їх відносини з селянством у ХІХ – поч. ХХ ст. //

Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.256-268.

15. Єсюнін С. Волості Волині та Поділля у другій половині XIX ст. // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.162-170.

16. Блажевич Ю., Ващук Н. Садиба мешканців подільської Волині в народних звичаях, традиціях, обрядах та повір'ях в історичній ретроспективі // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.86-108.

17. Нечитайло П., Тимчук Д., Полюхович Д. До питання часу виникнення міста Городок (Хмельницька область) // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.37-57.

18. Ільїнський В., Щур С. З історії герба міста Городок // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.30-37.

19. Задорожнюк А.Б. Зображення на релігійних медалях як прояв міжконфесійних взаємин на теренах Поділля кінця XIX – початку XX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.175-183.

20. Гальчак С. Тарасовими шляхами Вінниччини (локалізація маршруту експедиції-подорожі Т.Г.Шевченка Поділлям 1846 року) // Краєзнавство: наук. журнал. Київ, 2024. №1. С.35-42.

21. Комарніцький О.Б., Комарніцька Л.М. Стара Ушиця у XIX – на початку XX ст.: релігійний аспект // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.:

- Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.184-190.
22. Копилов С., Бабюк Д. Кінематограф у Кам'янці-Подільському (1897-1918 рр.): поява та етапи розвитку // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету: Істор. науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2023. Т.44. С.25-38.
23. Матвеев А., Коцюк В., Басараба І. Хутір Корчунок – від панського маєтку до школи-інтернат // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.125-130.
24. Єсюнін С. Історія ресторанних закладів Проскурова-Хмельницького // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.94-105.
25. Федьков О.М. Реакція чи стабілізація: соціал-демократичний рух в Подільській губернії у 1907-1910 рр. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.13-20.
26. Байдич О. Деякі відомості про маєтності землевласників-поляків Старокостянтинівського повіту (1910 рік) // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.172-180.
27. Завальнюк О.М. Життя української громади Кам'янця-Подільського напередодні Першої світової війни // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.164-175.

28. Кліщинський П.В. Поділля в період Першої світової війни (соціально-економічний аспект) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.101-107.
29. Адамський В.Р. Поліція на Поділлі в роки Першої світової війни: штатний розпис та місця дислокації // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.30-34.
30. Кліщинський П.В., Глушковецький А.Л. Шпигуноманія на території Правобережної України в роки Першої світової війни // Велика війна в історії людства: Матеріали міжн. наук.-практ. конф., приуроченої 110-й річниці початку Першої світової війни (м.Тернопіль, 16-17 жовт. 2024 р.). Тернопіль: ТНПУ імені В.Гнатюка, 2024. С.243-252.

Новітня історія (1914-2021)

1. Адамський В.Р., Кришук Б.С. Освітня проблема у рішеннях міських дум Подільської губернії на початку ХХ століття // Актуальні питання в сучасній науці»: журнал (серії: «Педагогіка», «Право», «Економіка», «Державне управління», «Техніка», «Історія та археологія»). 2024. №11 (29). С.747-788.
2. Романюк І., Герасимов Т. Зростання соціальної напруги серед селянства Вінниччини в роки Першої світової війни // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.60-63.
3. Лозовий В.Селянська революція на Хмельниччині: реалізація ідеї «Землі і волі» (1917 р.) // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук

(співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.91-98.

4. Адамський В. Діяльність Кам'янець-Подільської міської думи у 1917-1918 роках крізь призму питань порядку денного її засідань // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.19. С.121-139.

5. Адамський В.Р. По статтю Тараса Шевченка в контексті національного відродження на Поділлі навесні 1917 року // Шевченко в полікультурному просторі: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.) / Гол. ред. І.М.Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2024. С.4-11.

6. Адамський В. Суспільно-політична ситуація на Поділлі під час першої більшовицької інвазії (кінець 1917 р. – початок 1918 р.) // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.141-156.

7. Адамський В. Подільська «Просвіта» доби Української Центральної Ради у світлі нових документів // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.301-312.

8. Комарніцький О., Комарніцька Л. Містечка Городоччини у добу Української революції 1917-1920 рр. // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.191-200.

9. Комарніцький О., Горбатюк Я. Національно-визвольний рух в українських містечкових громадах у добу Української Центральної Ради: на матеріалах періодичної преси // Вісник науки та освіти: журнал. 2024. №6(24). С.1181-1193.

10. Голуляк Н., Кривий П., Щур С. До окремих сторінок історії Городоцького краю в період Української революції 1917-1921 рр. // Історія

міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.200-213.

11. Адамський В. Вибори до Українських Установчих зборів у Городоцькій волості Кам'янецького повіту // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.99-108.

12. Адамський В., Телячий Ю. Вибори до Українських Установчих зборів у селі Кутківці Кам'янецького повіту // Закупне в історії краю: матеріали регіональної історико-краєзнавчої конференції (сmt Закупне, 8 листопада 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.95-104.

13. Адамський В.Р. Політично-криміногенне становище Ушицького повіту в січні-квітні 1918 року // День Соборності України: історико-політологічні дискусії: зб. наук. пр. / Гол. ред.. Л.Г.Білий. Хмельницький: Вид-во Хмельницького ін.-ту МАУП, 2024. Вип.11. С.9-17.

14. Адамський В. Матеріальне та суспільно-політичне становище Кам'янецького повіту навесні 1918 року // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура краю: матеріали всеукр. міждисц. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. С.110-122.

15. Ратушняк І. Соціальні проблеми Поділля часів Української Держави (квітень-грудень 1918 р.) // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.77-81.

16. Ратушняк І. Деякі аспекти культурної політики губернської адміністрації Поділля у 1918 році // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.122-128.

17. Олійник С., Сидорук С. Невідома сторінка студентського життя Кам'янець-Подільського державного українського університету // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.112-115.
18. Адамський В. Бій за Кам'янець-Подільський у лютому 1918 року: нові джерела про знакову подію // Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал: зб. матеріалів XVI всеукр. наук. істор.-краєзн. конф., присвяченої 75-річчю від дня народження голови Національної спілки краєзнавців, члена-кореспондента НАН України, д.і.н., проф. Олександра Реєнта, м. Київ, 10 травня. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.454-457.
19. Адамський В.Р., Надзвичайний єпархіальний з'їзд подільського духовенства 1918 року // Праці Хмельницького церковно-історичного товариства / редкол.: Ю.І.Блажевич (гол.) та ін. Хмельницький: ФОП А.М.Стрихар, 2024. Вип.9. С.3-26.
20. Адамський В. Інститут губернського та повітових комендантів на Поділлі у 1918 році: структура та персональний склад // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.160-170.
21. Адамський В. Політичні переслідування кам'яничан за доби гетьманату П. Скоропадського // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.145-154.
22. Адамський В. Стратегія розвитку освітньої галузі Поділля навесні 1918 року у візії представників земських інституцій // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.69-85.
23. Завальнюк О. Проблема харчування учасників освітнього процесу в Кам'янець-Подільському державному українському університеті (1918-1921 рр.) // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура:

матерфали І всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.).
Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.129-145.

24. Кравчук О. Епізод протигетьманського повстання на Вінниччині у творі
Модеста Левицького «Gloria victis» // Поділля і Південно-Східна Волинь:
матеріальна і духовна культура: матеріали І всеукр. наук.-практ. конф.
(м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І.
С.186-195.

25. Стадник О., Кузьмінець Н. Діяльність уряду Директорії у Вінниці //
Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали
XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р.
Вінниця, 2024. С.96-101.

26. Рекрут В. «Розпрягайте, хлопці, коней...» вперше заспівали в Гайсині //
Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали
XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р.
Вінниця, 2024. С.286-303.

27. Завальнюк О. Містечко Городок в контексті збройної боротьби і
польського адміністрування на території західної частини Поділля у 1919-
1920 роках // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І Всеукр. наук.-
практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук
(співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М.,
2024. Т.1. С. 108-121.

28. Кабачинський М. Прикордонники Окремого корпусу Кордонної охорони
на теренах Поділля // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. /
Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.274-281.

29. Кабачинський М.І., Савіна І.О. Підрозділи Окремого корпусу
прикордонної стражі на теренах Подільської губернії // Наукові праці
Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб.
наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський:
Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.118-126.

30. Завальнюк О. Містечко Волочиськ та його околиці в контексті збройної боротьби за Українську державність у 1919-1920 рр. // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.19. С.158-171.
31. Завальнюк О. Українське військо в боях за Нову Ушицю та її околиці у 1919-1920 рр. // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.166-181.
32. Завальнюк О. Місто Проскурів у контексті українсько-російського воєнного протиборства на Поділлі у 1919-1920 рр. // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.115-134.
33. Олійник С. Продовольче забезпечення Української Галицької армії на Поділлі (липень 1919 – травень 1920 рр.) // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.312-318.
34. Олійник С.В. Бібліотечна справа як складова культурно-просвітньої та національно-політичної діяльності Української Галицької армії на Правобережній Україні (липень-грудень 1919 р.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Істор. науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Т.43: До 50-річчя від дня народження професора Олександра Комарницького. С.318-327.
35. Адамський В.Р., Грищук Б.С. Церковнопарафіяльні школи в Подільській губернії на заключному етапі функціонування // Актуальні питання в сучасній науці: журнал. 2024. №11 (29). С.747-759.
36. Красносілецький Д. Подільська Городоччина у подіях національно-визвольного руху у 1920-1923 рр. // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х

тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.213-220.

37. Олійник М. Методи утвердження російсько-більшовицької колоніальної влади в Україні в 20-х роках ХХ ст. (на прикладі Поділля) // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.325-333.

38. Стадник О., Кузьмінець Н. Житлово-комунальні умови та комунальне обслуговування мешканців М. Вінниці у 1920-х роках // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.47. С.109-118.

39. Кароєва Т., Рога А. Позбавленці Вінниччини за доби НЕПу (1921-1929): статистика та долі людей // Краєзнавство: наук. журнал. Київ, 2024. №1. С.43-52.

40. Олійник М. «Гібридна війна» більшовицької імперії проти української культури в роки непу (на досвіді Поділля) // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисц. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.I. С.230-234.

41. Гринчишин О. Проблема формування та використання бюджету селянських господарств на Поділлі в добу непу (1921-1928 рр.) // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисцплін. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.220-230.

42. Мельничук О., Герасимчук С. Особливості боротьби із селянським повстанським рухом на Поділлі у 1920-х рр. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.113-118.

43. Мельничук О., Кравченко П. Участь червоноармійців у проведенні суцільної колективізації на Поділлі // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.48. С.75-82.
44. Слободянюк П. Городоцький РЕМ – шляхи зростання // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.260-268.
45. Мурашова О. Соціальне забезпечення на Поділлі в 1920-х рр. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.123-126.
46. Пірус Т. З історії села Рахни Лісові Тульчинського району Вінницької області: маловідомий голод 1925 р. // Вісник історичного факультету / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2024. Вип.22. С.142-147.
47. Комарніцький О., Комарніцька Л. Краєзнавча робота студентів педагогічних закладів вищої освіти Поділля у 1920-х рр. // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.286-292.
48. Кравченко П., Мельничук О. Реакція населення Поділля на «вдосконалене» сасмоокладання: 1928 рік // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.48. С.58-66.
49. Яблонська Д.Р. Кам'янець-Подільський державний український університет та Кам'янець-Подільський інститут народної освіти: порівняльний аспект // Іван Огієнко і сучасна наука та культура: наук. зб.

Серія істор. та філолог. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка. 2023. Вип.ХХ. С.361-372.

50. Комарніцький О.Б. Гуртки партійно-ідеологічного спрямування і студентство закладів освіти УСРР у 20-ті – на початку 30-х рр. ХХ ст.: на матеріалах журналу «Студент революції» // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Вип.23.ю С.58-61. [Електронний ресурс].

51. Левандовська Л. Польські освітні заклади на Хмельниччині в 20-30-х роках ХХ століття // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали І всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.244-251.

52. Нестеренко В. Заклади вищої та середньої спеціальної освіти у Кам'янці-Подільському у першій пол. 1930-х рр. // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.192-203.

53. Зінько Ю. Антирелігійні дії більшовицької влади на Вінниччині у 1930-х рр. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали ХХХVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.231-234.

54. Слободянюк П. Розвиток охорони здоров'я колишнього Чемеровецького району // Закупне в історії краю: матеріали регіональної історико-краєзнавчої конференції (сmt Закупне, 8 листопада 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.134-137.

55. Гальчак С. Вінничани – лицарі слова, волі і духу – жертви доби розстріляного відродження // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали ХХХVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.234-240.

56. Завальнюк К. Українсько-грецькі історичні зв'язки: вінницький вимір // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.262-282.
57. Хоптяр Ю., Хоптяр А. Місця примусового утримання людей, табори у Ярмолинецькому районі Хмельницької області (кінець 1930-х – 1940-х рр.) // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.19. С.171-180.
58. Комарніцький О., Чапаєв Р. Культурно-освітнє життя сільського населення Кам'янець-Подільської області наприкінці 1930-х – на початку 1940-х рр.: на матеріалах газети «Сталінська молодь» // Вісник науки та освіти: журнал. 2024. №7(25). С.1352-1364.
59. Войнаровський А., Ковальов І. Розбудова системи адміністративного управління з початком нацистської окупації Вінницької області // Вісник історичного факультету / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2024. Вип.22. С.148-154.
60. Гальчак С. Релігійна політика нацистів на теренах окупованого Поділля // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.50. С.85-93.
61. Прокопчук В.С., Телячий Ю.В. Краєзнавство в роки нацистської окупації 1941-1944 рр. (на прикладі Антонінського району Кам'янець-Подільської області) // Закупне в історії краю: зб. матеріалів регіон. іст.-краєзн. конф. (сmt Закупне, 8 листоп. 2024 р.). Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. С.141-147.
62. Комарніцький О.Б. Діяльність рейдових груп УПА на території Кам'янець-Подільської області у 1943-1944 рр. // Гуманітарні студії: історія та педагогіка: наук. журнал. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. Вип.2(08). С.19-37.
63. Гуменюк А., Хоптяр Ю., Хоптяр А. Розслідування злочинів нацистів на Хмельниччині 1941-1944 рр. (на матеріалах Городоцького району) // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок,

- 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.121-130.
64. Гребеньова В., Косаківський В. Відновлення діяльності клембівської артлі «Жіноча праця» (1944-1949 рр.) // Вісник історичного факультету / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2024. Вип.22. С.154-162.
65. Войнаровський А. Відновлення діяльності рудницької артлі «Победа» по завершенню Другої світової війни // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.165-169.
66. Жмуд Н. Діяльність бубнівської художньо-керамічно-гончарної артлі імені Комінтерну кін 40-х – поч.50-х рр. ХХ ст. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.240-244.
67. Войнаровський А., Жмуд Н. Нелегальні протестантські деномінації на Вінниччині у 1945-1952 рр. (за матеріалами обласної ради по справах релігійних культів) // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.50. С.94-103.
68. Комарніцький О. Діяльність закладів загальної середньої і позашкільної освіти Кам'янця-Подільського у перші післявоєнні роки на матеріалах газети «Прапор Жовтня» // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.362-370.
69. Комарніцький О., Стороженко Ю. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу Кам'янець-Подільського вчительського інституту у післявоєнні роки // Актуальні питання у сучасній науці: журнал. 2024. №7(25). С.1001-1013.

70. Коляструк О. Повоєнне повсякдення подільського села // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.159-165.
71. Єсюнін С. Розбудова центрального майдану міста Проскурова (Хмельницького) у 1945-1955 роках // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.98-106.
72. Кароєва Т. Виставкова діяльність художніх артілей Вінницької області (1946-1949) // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.153-159.
73. Кароєва Т. Комплектування етнографічної колекції Вінницького обласного краєзнавчого музею (1948-1992) // Вісник історичного факультету / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2024. Вип.22. С.162-170.
74. Хоптяр Ю., Хоптяр А. З історії кафедри археології, спеціальних історичних і правових дисциплін (1952-2024 рр.) // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.143-158.
75. Хоптяр Ю., Хоптяр А. З історії автомобільного транспорту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (1960-2020 рр.) // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.209-226.
76. Каліберда Д., Зінько Ю. Священнослужителі Вінниччини у період антицерковної кампанії радянської влади на зламі 1950-х – 1960-х рр. // Вісник історичного факультету / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2024. Вип.22. С.124-131.

77. Бурдуваліс К.М., Юр'єв В.В. Розвиток громадського харчування Хмельниччини в 70-80-х роках ХХ століття // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.6-10.
78. Комарніцький О.Б. Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»: від основ до сучасного становлення // Вишкіл вищої та фахової передвищої інклюзивної освіти / за ред. Тріпака М.М. Кам'янець-Подільський, 2024. С.7-27.
79. Лисий А. Злочин без кари // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали ХХХVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.191-195.
80. Прокопчук В.С. Бібліотечна справа на Хмельниччині у 2000-ті роки // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.18: На пошану проф. Віктора Степановича Прокопчука. С.176-190.
81. Прокопчук В.С. Трансформаційні процеси в бібліотечній справі на Хмельниччині // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.131-158.
82. Айвазян О. Краєзнавча спадщина Хмельниччини: діяльність бібліотек ЗВО Хмельницької області // Криворучко О. В.Д. Отамановський про еволюцію землеволодіння та господарських відносин на Поділлі в другій половині 14 ст. // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали ХХХVI Вінницької всеукр. наук, істор.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.392-400.
83. Комарніцький О. Участь викладачів закладів вищої освіти Хмельниччини у науково-дослідній роботі у роки горбачовської перебудови // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.158-167.
84. Скрипник А. Кам'янець-Подільський планово-економічний технікум-інтернат у 2005-2011 рр. // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф.

(м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.282-291.

85. Трембіцький А.М. Краєзнавчий музей – осередок створення історичних описів поселень краю // Історія міст і сіл Хмельниччини: матеріали I всеукр. наук.-практ конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): у 2-х т. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.161-172.

86. Пірус Т. Традиційні обрядові страви українців Поділля як відображення їх духовної і матеріальної культури // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.303-309.

87. Веселовська Т.Є., Хоптяр А.Ю. Феномен подільської кухні // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.15-22.

88. Щур С.А., Гоцуляк Н.В. Маловідомий гастрономічний бренд Хмельниччини - купинська ковбаса // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.139-141.

89. Гандзюк В. Газета «Томашпільський вісник»: історія, редакційна політика і проблемно-тематичний діапазон // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.317-322.

90. Гальчак С. Вінницька обласна організація НСКУ в 2010-2023 роках: видавнича та громадсько-просвітницька діяльність // Краєзнавство: наук. журнал. Київ, 2024. №1. С.149-159.

91. Блажевич Ю., Ващук Н. Відзначення 10-ліття пам'яті Героїв Небесної сотні, 10-ліття початку збройної агресії проти України на Хмельниччині (інформаційна хроніка подій 20 лютого 2024 року) // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.311-325.

92. Соловей М. Практика управління і методичного супроводу освіти в умовах становлення об'єднаних територіальних громад (2016-2018 рр.) // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.269-278.
93. Стрельбіцька Н. Історія становлення та розвитку туристичної агенції «НІКА-ТУР-ВОЯЖ» // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.22-28.
94. Стрельбіцька Н., Халайцян В. Туристичний потенціал Городоччини: проблеми та перспективи розвитку // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.85-90.
95. Маліновська А., Романюк І. Парки-пам'ятки паркового мистецтва Вінниччини як об'єкти історико-культурного туризму // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: зб. наук. праць. Серія: Історія. Вінниця: ВДПУ, 2024. Вип.48. С.83-89.
96. Гальчак С. У співдружності з обласною владою // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.146-156.
97. Коржик С.А. Рибні страви – гастрономічні бренди Летичева Хмельницької області // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.62-68.
98. Маркова С.В., Коломієць О.М. Сучасні гастрономічні тренди регіональної кухні та їх туристичний потенціал // Вісник Державного архіву Хмельницької області «Подільська старовина», 2024, №1(10). С.76-78.

**Поділля в умовах повномасштабної російсько -
української війни (2022-2024 рр.)**

1. Гуменюк А., Хоптяр Ю. Герої України з Ярмолинеччини у російсько-українській війні (2022-2024) (на матеріалах ярмолинецької газети «Вперед») // Хмельниччина в умовах війни росії проти Українни: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.402-407.
2. Прокочук В.С. Меморіал небесним янголам у Дунаївцях // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельниччини: ФОП Стрихар А.М., 2024. Вип.19. С.21-23.
3. Красносілецький Д. Проекти освітнього хабу Хмельниччини // Хмельниччина в умовах війни росії проти Українни: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.294-301.
4. Соловей М. Зміни і тенденції діяльності Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. Анатолія Назаренка // Хмельниччина в умовах війни росії проти Українни: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.360-367.
5. Прокопчук В.С., Гриценко А.П. Збереження пам'яток історії та культури в умовах війни: роль закладів загальної середньої освіти // Консенсус: журнал. 2024. №2. С.74-83.
6. Прокопчук В.С., Слободянюк Й.П. Воюють словом історичної правди (з досвіду діяльності Хмельницької міської організації Національної спілки краєзнавців України в умовах збройної агресії рф проти України) // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.17: На пошану голови НСКУ Олександра Реєнта. С.62-78.
7. Прокопчук В.С., Осецький Й.П. Краєзнавці Дунаєвеччини у протистоянні фальсифікаціям історичної правди // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-

краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17: На пошану голови НСКУ Олександра Реєнта. С.106-118.

8. Прокопчук В.С., Осецький Й.П. Краєзнавці Дунаєвеччини у протистоянні фальсифікаціям історичної правди // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 1 берез. 2024 р.). Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.335-347.

9. Сонячна Л. Сучасні форми участі та практичний досвід волонтерів Хмельниччині // Матеріали до української етнології. 2023. №22(25). С.64-81.

10. Блажевич Ю. Діяльність Хмельницької міської організації НСКУ в умовах збройної агресії рф проти України (2014-2024 рр.) // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.19. С.40-70.

11. Прокопчук В., Поліщук Ф. Поважна рада Дунаєвецької міської ТГ у час війни росії проти України // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.110-117.

12. Блажевич Ю. Діяльність Хмельницької міської організації Національної спілки краєзнавців України в умовах збройної агресії рф проти України (2014-2024 рр.) // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.293-323.

13. Блажевич Ю. День Соборної України та його відзначення на Хмельниччині в умовах збройної агресії РФ проти України: хроніка подій (січень 1919; січень 2024 рр.) // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.171-183.

14. Олійник Ю. Діяльність Державного архіву Хмельницької області в умовах війни // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.330-334.

15. Комарніцький О. Вчені-краєзнавці історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка в умовах війни РФ проти України // Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал: зб. матеріалів XVI всеукр. наук. істор.-краєз. конф., присвяченої 75-річчю від дня народження голови Національної спілки краєзнавців, члена-кореспондента НАН України, д.і.н., проф. Олександра Реєнта, м. Київ, 10 травня. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.140-146.

16. Коляструк О., Коляструк О. Меморіалізація героїв російсько-української війни на Вінниччині // Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал: зб. матеріалів XVI всеукр. наук. істор.-краєз. конф., присвяченої 75-річчю від дня народження голови Національної спілки краєзнавців, члена-кореспондента НАН України, д.і.н., проф. Олександра Реєнта, м. Київ, 10 травня. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.209-214.

17. Телячий Ю. Організація волонтерського руху колективу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту в умовах повномасштабного збройного вторгнення рф в Україну // Хмельниччина в умовах війни росії проти Українни: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.14-40.

18. Коржик С. Волонтерська діяльність летичівського осередку громадської організації «Центр підтримки Атлант» в умовах війни // Хмельниччина в умовах війни росії проти Українни: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.425-436.

19. Блажевич Ю. Зміцнення міжнародного партнерства для Хмельниччини в ході міжнародного форуму «UKRAINIAN WEEK» у Вашингтоні (США) (29 січня – 3 лютого 2024 р.) // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.199-205.

20. Чабан К. Про участь подолян у всеукраїнській акції «Бібліотека українського воїна» // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.376-381.
21. Хоптян В., Адамський В. Олександр Хоптяний – студент-історик, який став захисником України // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I всеук. Наук.-практ. конференції (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.) / Редкол.: Н.Андрійчук (спвгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.413-418.
22. Григоренко О., Григоренко В. Антивоєнна тематика у творчості української письменниці Любові Сердуніч // Хмельниччина в умовах війни росії проти України: рік 2023 / редкол.: Ю.В.Телячий (гол.) та ін. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2024. С.281-288.

Персоналії

1. Кравчук О. Князь Федір Корятович: сторінки біографії // Краєзнавство: наук. журнал. Київ, 2024. №1. С.21-34.
- 2.Кравчук О. Подільські сторінки життя і діяльності князя Федора Кореатовича // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.36-84.
3. Кравчук О., Калитко С. Діяльність литовського князя Федора Корятовича на Поділлі // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I всеук. наук.-практ. конференції (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.) / Редкол.: Н.Андрійчук (спвгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.296-310.
4. Блажевич Ю. Настя Лісовська-Роксолана – подолянка чи галичанка ? // Закупне в історії краю: матеріали регіональної історико-краєзнавчої

конференції (сmt Закупне, 8 листопада 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.63-71.

5. Прокопчук В.С. Ісайя з Кам'янця // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський, 2024. Т.5. С.34-36.

6. Погорілець О. Гетьман Остап Гоголь в Меджибожі. До 350-річчя з часу перебування // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік. Рекомендаційний бібліографічний довідник. / уклад. О.М.Шейн. Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. С.72-73.

7. Лисий А. Наш останній король // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали І всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.18-24.

8. Земський Ю.С. Портрет російського дипломата у повсякденному житті його подільського помістя кінця 18 ст.: Аркадій Морков // Емінак: наук. щоквартальник. 2024. №2 (46). (квітень-червень). С.134-154.

9. Гурська К. Священицька династія Родкевичів з Дяківців // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна і духовна культура: матеріали І всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квіт. 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.І. С.68-80.

10. Прокопчук В.С., Пентюк Б.М. Духовні аспекти життя і діяльності Степана Руданського // Постать Степана Руданського в контексті простору регіональної культури: до 190-річчя від дня народження укр. поета-класика, перекладача, фольклориста, лікаря, громад діяча: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 4 січ. 2024 р., м. Вінниця. Вінниця, 2024. С.37-49.

11. Прокопчук В.С., Пентюк Б.М. Славетний з духовного стану (до 190-річчя від дня народження поета Степана Васильовича Руданського) // Краєзнавство: наук. журнал. Київ, 2024. Вип.1. С.87-94.

12. Гоцуляк Н., Кривий П., Щур С. Микола Виноградський – один із фундаторів банківської справи в Україні // Історія міст і сіл Хмельниччини:

Матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.76-87.

13. Пентюк Б. Родина Дложевських у духовному служінні на Хмельниччині // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали І всеукр. Наук.-практ. конференції (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.) / Редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.348-355.

14. Блажевич Ю., Ващук Н. Пилип Коновал – емігрант з Поділля, герой Великобританії і Канади // Закупне в історії краю: матеріали регіональної історико-краєзнавчої конференції (сmt Закупне, 8 листопада 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.104-114.

15. Трембіцький А.М. Андрій Димінський – видатний український народознавець другої половини ХІХ ст. (до 195-річчя від дня народження) ІІ Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.60-90.

16. Трембіцький А.М. Андрій Димінський – збирач і дослідник народної творчості (до 195-річчя з дня народження) // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження: матеріали ХХХVІ Вінницької всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції (8 листопада 2024 р.). Вінниця, 2024. С.213-220.

17. Трембіцький А.М. Андрій Димінський – етнограф і фольклорист (до 195-річчя з дня народження) // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.262-271.

18. Прокопчук В.С. Патріарх подільського краєзнавства // Глухівські історико-філософські читання: зб. наук. пр. Глухів: ГНПУ ім. О.Довженка, 2024. С.152-161.

19. Хоптяр Ю., Хоптяр А. Другий «Кам'янецький» період діяльності Юхима Сіцинського (1889-1931) // Юхим (Євфимій) Сіцинський – подільський

історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.102-108.

20. Задорожнюк А. Ю.Сіцінський – дослідник цехового ремесла Подільського краю // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.115-120.

21. Федьков О. Учитель і селянський «пастор» Петро Ксендзюк: сторінки біографії // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Вип.23. С.150-153.

22. Прокопчук В. Секретар Подільської «Просвіти». До 140-річчя з дня народження Василя Андрійовича Сочинського // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік. Рекомендаційний бібліографічний довідник. / уклад. О.М.Шейн. Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. С.76-80.

23. Адамський В. Юхим Сіцінський у період другої Подільської «Просвіти» // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.29-38.

24. Лисий А. Забутий марксист із подільського містечка // Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал: зб. матеріалів XVI всеукр. наук. істор.-краєз. конф., присвяченої 75-річчю від дня народження голови Національної спілки краєзнавців, члена-кореспондента НАН України, д.і.н., проф. Олександра Реєнта, м. Київ, 10 травня. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.497-499.

25. Лисий А.К. Важка доля невідомого революціонера // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. праць / Редкол.: Т.М.Карпова (голова) та ін. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. істор. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.50-52.
26. Завальнюк О. Юхим Сіцінський та Іван Огієнко: співпраця в ім'я національного відродження України // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.38-55.
27. Завальнюк О.М. Олександр Шульмінський – представник кам'янець-подільської еліти початку ХХ ст. // IV всеукр. наукова конференція «Від аристократії до еліти: домодерні та модерні ідентичності, ієрархії та середовища правлячої верстви» (м.Кам'янець-Подільський, 24 травня 2024 р.). Київ; Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.34-37.
28. Завальнюк О. Поєднання Іваном Огієнком роботи на посадах ректора Кам'янець-Подільського університету і міністра освіти/сповідань/головноуповноваженого уряду УНР: доцільність, результативність і значення // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: наук. зб. Серія істор. та філолог. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-поділ. нац. ун-ті ім. І.Огієнка, 2023. Вип.ХХ. С.314-323.
29. Завальнюк О. Роль Івана Огієнка у вирішенні житлової проблеми управлінців і учасників освітнього процесу в Кам'янець-Подільському державному українському університеті (1918-1920 рр.) // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія істор. та філолог. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Вип.ХХІ. С.290-303.
30. Копилов С.А. Іван Огієнко і Віктор Приходько на тлі суспільно-політичного й освітньо-наукового життя (1918-1930-ті рр.) // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: наук. зб. Серія істор. та філолог. Кам'янець-

Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2023. Вип. XX. С.337-349.

31. Філінюк А. Юхим Сіцінський невтомний дослідник і борець за збереження сакральної архітектури Поділля // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.55-71.

32. Телячий Ю. Внесок Юхима (Євфимія) Сіцінського в розвиток кабінету мистецтва Кам'янець-Подільського державного українського університету // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження) (м. Держаня, 18 жовтня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.10-17.

33. Чабан К. Праці Юхима Сіцінського у фондах Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.87-92.

34. Блажевич Ю. Євфимій (Юхим) Сіцінський – церковний діяч Поділля // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.) / Гол. ред. Ю.В.Телячий. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.92-101.

35. Олійник Ю., Бурдуваліс К. В'язень національної ідеї: Юхим Сіцінський і боротьба за Україну // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I всеукр. Наук.-практ. конференції (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.) / Редкол.: Н.Андрійчук (спвгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.370-374.

36. Прокопчук В.С. Богацький Павло Олександрович // Українська бібліотечна енциклопедія. Режим доступу: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%91%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%20%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87>
37. Прокопчук В.С. Секретар Подільської «Просвіти» // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік: бібліограф. довідник. Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. Вип.9. С.134-148.
38. Прокопчук В.С., Пентюк Б.М. Подолянин – глава Волинської єпархії // Роль підприємців та меценатів у розвитку рідного краю: історія та сучасність: наук. зб. «Велика Волинь»: матер. всеукр. наук.-краєзн. конф. (Бердичів-Червоне, 7 червня 2024 р.). Бердичів: Мельник М.В., 2024. Вип.66. С.232-240.
39. Трембіцький А.М. Євфимій Сіцінський: проблеми трактування імені, прізвища і дати народження // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовт. 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.17-28.
40. Прокопчук В.С. Бібліотечна й бібліотекознавча діяльність Ю.Й.Сіцінського // Юхим (Євфимій) Сіцінський – подільський історик-краєзнавець, релігійний і громадський діяч (до 165-річчя від дня народження): матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Деражня, 18 жовтня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.71-86.
41. Будзей О. Про сім'ю Харитона Лебідь-Юрчика та про нього самого до 1917 року // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.183-210.
42. Адамський В. Справа Олімпіади Пащенко 1906 року // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.34-44.
43. Калитко С., Кравчук О. Міський голова Вінниці 1918-1920 років Анатолій Фанстіль: штрихи до біографії // Суспільні трансформації в умовах війни

росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.430-440.

44. Трембіцький А.М. Український військовий, науковий і громадський діяч Олексій Козловський // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.212-220.

45. Трембіцький А.М. Подолянин Олексій Козловський – український військовий, науковий і громадський діяч // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. іст. музей-заповідник, 2024. Т.5. С.44-49.

46. Марков А., Неприцький О. Постать Олександра Ючинського у спогадах хорунжого Армії УНР Юрія Горліс-Горського // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження. Матеріали XXXVI Вінницької всеукр. наук. іст.-краєзн. конф. 8 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С.106-109.

47. Рекрут В., Костенко О. Кооперативна діяльність подолянина Миколи Литвицького у період еміграції в Польщі (1921-1923 рр.) // Краєзнавство: наук. збірник. Київ, 2024. №1. С.94-105.

48. Трембіцький А. Літературна діяльність Харитона Довгалюка // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.17: На пошану голови НСКУ Олександра Реєнта. С.181-196.

49. Рекрут В. Лавро Миронюк – співець краси подільського Побожжя (маловідомі сторінки життя і творчості) // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали I всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.195-212.

50. Гурська К. Репресовані священники Новокостянтинівщини. Микола Олексійович Смірнов // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I всеукр.

Наук.-практ. конференції (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.) / Редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.2. С.330-339.

51. Трембіцький А. Професор Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту Микола Величківський – дослідник річок Білоцерківщини // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.262-271.

52. Прокопчук В.С. Український композитор Микола Ластовецький – уродженець Дунаївців // Молодіжне музикознавство: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (17-18 квіт. 2024 р., м.Хмельницький). Хмельницький: ХФМК ім. В.І.Заремби, 2024. С.123-134.

53. Осецький Й. Формування особистості Миколи Дарманського у дитячі і юнацькі роки // Наукова спадщина Миколи Дарманського у розвитку освіти України: монографія. Київ: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2024. С.196-200.

54. Задорожнюк А. Історія Поділля у науковій спадщині професора Миколи Петрова // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.225-231.

55. Баженов О. Дослідження Анатолієм Гуцалом археологічних пам'яток Городоччини // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.231-243.

56. Гуцал В. Городоччина в житті Л.В.Баженова // Історія міст і сіл Хмельниччини: Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м.Городок, 25 жовтня 2024 р.): У 2-х тт. / редкол.: Н.Андрійчук (співгол.), Ю.Телячий (співгол.) та ін. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. Т.1. С.244-251.

57. Філінюк А.Г., Черняк Л.А. Творче становлення подільських митців Владислава та Євгена Гжегожевських у 1977-1981 рр. // The 10th International

scientific and practical conference «Topical aspects of modern scientific research» (June 13-15, 2024) CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2024. С.456-464.

58. Прокопчук В.С. Архієпископ Модест (Стрельбицький) – архіпастир, науковець, благодійник // Праці Хмельницького церковно-історичного товариства. Хмельницький: Мельник А.А., 2023. Вип.8. С.145-159.

59. Прокопчук В.С. Кооператори з Дунаєвеччини – заслужені працівники України // Дискурс кооперативної освіти, науки і практики у рефлексіях ХХІ ст. Хмельницький: ХКТЕІ, відділ наук. роботи, 2023. С.141-147.

60. Соловей М. Володимир Войтенко – керівник та організатор освіти Хмельниччини в другій половині 80-х – початку 2000-х рр. // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.19. С.181-200.

61. Прокопчук В.С., Пентюк Б.М. Ієрархи з Поділля в духовному житті України // Історія, культура та освіта: духовний вимір: зб. наук. пр. Хмельницького ін-ту МАУП. Хмельницький: Вид-во МАУП, 2023. Вип.12. С.90-101.

62. Телячий Ю.В., Прокопчук В.С., Завальнюк О.М. Лідеру національного краєзнавчого руху Олександру Петровичу Реєнту – 75! // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО НСКУ, 2024. Вип.17: На пошану голови НСКУ Олександра Реєнта. С.3-6.

63. Гальчак С. Подвижник української історичної науки, лідер вітчизняного краєзнавства // Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-дослідний та суспільний потенціал: зб. матеріалів ХVІ всеукр. наук. істор.-краєзн. конф., присвяченої 75-річчю від дня народження голови Національної спілки краєзнавців, члена-кореспондента НАН України, д.і.н., проф. Олександра Реєнта, м. Київ, 10 травня. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.46-51.

64. Завальнюк О. Олександр Реєнт: багатогранна наукова та громадська співпраця з істориками та краєзнавцями Кам'янця-Подільського в ХХІ ст. // Українське краєзнавство у викликах російсько-української війни: науково-

дослідний та суспільний потенціал: зб. матеріалів XVI всеукр. наук. істор.-краєз. конф., присвяченої 75-річчю від дня народження голови Національної спілки краєзнавців, члена-кореспондента НАН України, д.і.н., проф. Олександра Реєнта, м. Київ, 10 травня. Київ: Ін-т іст. Укр. НАН Укр., 2024. С.59-64

65. Реєнт О., Завальнюк О., Телячий Ю. Віктор Прокопчук – визначний діяч краєзнавчого руху України // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.4-22.

66. Реєнт О., Завальнюк О., Телячий Ю. Віктор Прокопчук: життя в ім'я освіти, науки, України // Прокопчук Віктор Степанович (до 80-річчя від дня народження). Біобібліографічний покажчик / Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.5-28.

67. Телячий Ю. Віктор Степанович Прокопчук – учений, педагог, громадський діяч (з хронічки життя й діяльності) // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.5- 12.

68. Гальчак С. Подвижник, велич українського краєзнавства // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.12-21.

69. Григоренко В., Григоренко О. Інтелектуальний портрет видатного сучасного українського історика, професора В.С.Прокопчука // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.21-52.

70. Григоренко В., Григоренко О. Дунаєвщина в життєвій і науковій долі видатних дослідників вітчизняної історії Ф.П.Шевченка і В.С.Прокопчука //

Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.191-206.

71. Григоренко В., Григоренко О. Доктор історичних наук, професор В.С.Прокопчук: з когорти подвижників // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.79-94.

72. Філінюк А. Деякі штрихи про професійну досконалість історика та краєзнавця професора Віктора Прокопчука // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.53-61.

73. Соловей М. Віктор Прокопчук – керівник і організатор перебудови шкільної освіти Дунаєвецького району у 80-х – 90-х роках ХХ століття // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.62-70.

74. Блажевич Ю. Творча співпраця професора Віктора Прокопчука з редакційною колегією наукового видання «Праці Хмельницького церковно-історичного товариства» // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.18: На пошану професора Віктора Степановича Прокопчука. С.206-219.

75. Хоптяр Ю., Хоптяр А. Кам'янець-Подільський період у діяльності професора В.С.Прокопчука (1996-2015) // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.70-87.

76. Слободянюк П. Національна гордість Поділля // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців:

- матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.105-112.
77. Пентюк Б. Від церковно-краєзнавчих інтересів до спільних напрацювань (до 80-річчя професора Віктора Степановича Прокопчука) // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.113-120.
78. Чабан К. Книги професора Віктора Степановича Прокопчука у фондах Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки // Суспільні трансформації в умовах війни росії проти України: виклики часу і завдання краєзнавців: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 26 липня 2024 р.). Хмельницький: ФОП Стрихар А.М., 2024. С.120-125.
79. Філінюк А. Подільська старовина в науковій спадщині талановитого археолога доцента Анатолія Гуцала // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.240-251.
80. Степанчук Ю. Анатолій Лисий – дослідник магдебурзького права на Поділлі (до 80-річчя від дня народження) // Магдебурзьке право на східному прикордонні Європи. 650 років самоврядування у Кам'янці-Подільському: програма та матеріали всеукр. наук. конф (м. Кам'янець-Подільський, 20 вересня 2024 р.). Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2024. С.81-83.
81. Івахова К., Слободянюк П. Пукас Надія Лаврентіївна – духовно-культурний самородок Поділля // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік. Рекомендаційний бібліографічний довідник / Уклад. О.М.Шеїн. Хмельницький Стрихар А.М., 2024. С.80-82.
82. Григоренко В., Григоренко О., Куфльовський В. Микола Кабачинський: сенс його життя – невтомна праця й боротьба за Україну // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.4-30.
83. Завальнюк О.М., Прокопчук В.С. Юрій Телячий – український педагог, науковець, громадський діяч // Календар знаменних і пам'ятних дат

Хмельниччини на 2025 рік: бібліограф. довід. Хмельницький: Стрихар А.М., 2024. Вип.9. С.124-128.

84. Боровець І.І. Джерелознавчі зацікавлення у науковій творчості Сергія Копилова (до 60-річчя від дня народження) // Проблеми історії країн Східної Європи: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2023. Вип.11: На пошану д.і.н., професора С.А.Копилова. С.9-46.

85. Степанков В.С. Наукова творчість професора Сергія Копилова: віхи, напрями досліджень, надбання (до 60-річчя від дня народження) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2023. Т.42: До 60-річчя від дня народження професора Сергія Копилова. С.9-115.

86. Завальнюк О., Глушковецький А. Професор Олександр Комарніцький: вражаючі досягнення талановитого історика, краєзнавця, педагога (до 50-річчя від дня народження та 25-річчя педагогічної та науково-педагогічної діяльності) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2024. Т.43: До 50-річчя від дня народження професора Олександра Комарніцького. С.10-40.

87. Григоренко В., Григоренко О. Діяльність подільської письменниці і краєзнавці Любові Сердунич за утвердження української мови як державної // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.19. С.200-210.

88. Григоренко В., Григоренко О. Дороги, які вона обирає... Штрихи до портрета Любові Сердунич // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.43. С.4-36.

89. Григоренко В., Григоренко О. Життя як роль і роль як життя [С.А.Коржик] // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.44-82.

90. Єсюнін С. Слово про ювіляра, члена Національної спілки краєзнавців України Говоруна В.Д. // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.84-102.
91. Григоренко В., Григоренко О. Науково-дослідна діяльність Любові Сердунич про рідний край, його минувшину і сьогодення // Краєзнавець Хмельниччини: наук.-краєзн. зб. Хмельницький: ХОО ГСКУ, 2024. Вип.17. С.260-269.
92. Коржик С. Сергій Мартинюк – офіцер-прикордонник, захисник Маріуполя та заводу «Азовсталь» // Поділля і Південно-Східна Волинь: матеріальна та духовна культура краю: матеріали І всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 12 квітня 2024 р.). Хмельницький: ХГПА, 2024. Вип.1. С.291-311.
93. Красносілецький Д. Творча діяльність та громадська активність Валерія Куфльовського // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. / Голова редколегії Ю.В.Телячий. Хмельницький, 2024. Вип.44. С.119-131.
94. Григоренко О. Невтомний дослідник старожитностей і пам'яткоохоронець історико-культурної спадщини Хмельниччини. До 85-річчя з дня народження Василя Івановича Якубовського // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік. Рекомендаційний бібліографічний довідник / Уклад. О.М.Шеїн. Хмельницький Стрихар А.М., 2024. С.87-90.
95. Блажевич Ю. Віктор Флентін – все життя в спорті. . До 70-річчя народження // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік. Рекомендаційний бібліографічний довідник / Уклад. О.М.Шеїн. Хмельницький Стрихар А.М., 2024. С.109-112.
96. Западенко І. Митрополит Володимир (Сабодан). До 90-річчя від дня народження // Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік. Рекомендаційний бібліографічний довідник / Уклад. О.М.Шеїн. Хмельницький Стрихар А.М., 2024. С.146-148.

97. Погорілець О. Вероніка Візнюк: життя як служіння музи Історія // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.45. С.26-28.
98. Григоренко О., Коржик С. Наталія Іванівна Стрельбіцька – талановита дослідниця історії Поділля та лідер туристичної галузі Хмельниччини // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.4-11.
99. Слободянюк П. Стрельбіцька Наталія Іванівна – лідер організації вітчизняного і зарубіжного туристичного краєзнавства // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєз. зб. / Редкол.: Ю.В.Телячий (голова) та ін. Хмельницький, 2024. Вип.46. С.11-21.
100. Олійник С.В. Один із славних чинів Чабанівки // Віталій Галатир: історик, науковець, педагог (до 40-річчя від дня народження). Біобібліографічно-довідникове видання. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2024. С.12-13.

**Керівник Центру дослідження історії Поділля
Інституту історії України НАН України при
Кам'янець-Подільському національному університеті
імені Івана Огієнка**

О.М.ЗАВАЛЬНЮК

